

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Hétfő
1931 * március 9

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

56. szám
XXXVII évtől szám

Ara 5 lei

A Nemzeti Bank nem engedett merev álláspontjából

Nincs kölcsön Popovici hazarendelték Keddre várják a kormányválságot

Bukarest, március 7.

A Nemzeti Bank igazgatósága ismétellen és véglegesen visszautasította az idegen ellenőrzést, amit a francia tőkések a kölcsön alapfeltételeként emlegettek. A határozatot tegnap délután közzétették a kormányban.

A kölcsön ügye tehát végleg kutha esett, bár Mironescu kormányelnök még mindig kísérletezik.

A kormány lemondása nem következett be, mint ahogyan várni lehetett volna. Ennek az oka talán az, hogy Mironescu még mindig remél valami páratlan fordulatban.

A bukaresti politikusok véleménye szerint szombaton és vasárnap szélszél lesz. Aztán megjön Popovici, akit Mironescu táviratilag visszarendelt. Lehet, hogy Popovici lemondásával akarják elhárítani az egész kormány válságát. A kérdés hétfőn, vagy inkább kedden dől el, mert Popovici nem jön addig haza, amíg Montecarlóban Maniuan nem beszél.

Lakikázik a kormány- elnök

A jelek és a jelentések szerint azonban valami újra forrik a kulisszák mögött. Ez a valami lehet az, amiben Mironescu még mindig reménykedik. A Nemzeti Bank újabb elutasító határozata után ugyanis a miniszterelnök még mindig nem vette lezártak a kérdést. Azon az állásponton volt, hogy a francia jegybankkal talán lehetne még folytatni a tárgyalást, ha a bank valami elégtételt kapna azért a mezei elutasításért, amit a román Nemzeti Bank igazgatósága legelőször valóban nagyon merev és esetleg bántó formában fogalmazott meg. Ezt a választ ugyanis a kormányban közölnie kellett a francia pénzcsoporttal.

Tényleg azonban a Nemzeti Bank és a francia jegybank ebben a kérdésben még nem állott közvetlen összeköttetésben. — Azt a választ tehát, ami sérthette a jegybankot, úgy kell beállítani, mintha az szigorúan csak a román kormányhoz szólt volna és a francia jegybanknak a Nemzeti Bank igazgatósága a maga nevében írjon új és szerencsésebben megfogalmazott jegyzéket.

Fölöslegesnek tartom, — mondotta a bukaresti francia követ

Burileanu hajlott a miniszterelnök ajánlatára, kikötötte azonban azt, hogy ennek az új jegyzéknek, vagy inkább levélnek, ne legyen hivatalos jellege, illetve a kölcsönügyben ne szerepeljen hivatalos akta-ként. Ennek a dokumentálására az átiratot nem is a Nemzeti Bankban, hanem Balanescu adminisztratív igazgató lakásán fogalmazták meg, este 10 órakor. A levél igen udvarias hangon arról biztosította a francia jegybankot, hogy a Nemzeti Bank adott esetben a legelőzékenyebben szolgálatára lenne a Bukarestben állónként megjelenő francia ellenőrnek és a legkészségesebben kiszolgáltató a szükséges adatokat a jelentések elkészítésére.

Ezt a levelet Mironescu javaslatára a Nemzeti Bank Pauux francia követhoz küldte továbbítás végett.

A francia követ azonban kijelentette, Iskola Alapítvány -

hogy egyrészt fölöslegesnek tartja a levelet, mert az nem mond semmi mást, mint amiről a jegybankot már értesítették, másrészt nem is tartozik az ő diplomáciai hatáskörébe a dolog, hiszen az ügy jelenlegi formájában kizárólag a két jegybankra tartozik.

A Nemzeti Bank igazgatósága erre a válasza a levelet letáviratozta a párisi román követségnek, azzal az utasítással, hogy haladéktalanul közölje a francia jegybankkal.

Ez a levél az utolsó vékonyka cérnaszál, ami a kölcsön körüli tárgyalásokat még összetartja.

Mironescu miniszterelnök egyébként

2 millió lej a zsilvölgyi munkanélkülieknek

A gazdasági bizottság ma tartott ülésében két nagyfontosságú határozatot hozott. Elsőbbséggel megtiltotta, hogy ezentul orosz dumpingárukat szállítsanak a Dunán, majd két millió segélyt szavazott meg a zsilvölgyi munkanélküliek számára.

Megszavazták a kamattörvényt

Lupu erős kirohanást intézett a kormány és a pártja ellen

Bukarest, március 7.

A kamatról szóló törvényjavaslat vitája során ma Lupu mondott nagy beszédet és ebben erősen támadta a kormányt.

Sajnálatos állapotot állapította meg, hogy egykori pártfelei és munkatársai messze eltávolodtak a nemzeti parasztpárt eredeti programjától.

Sorra vette a Maniu és Mironescu kormányok alkotásait és kimutatta róluk, hogy részben használhatatlanok, részben pedig teljes eltérést jelentenek a nemzeti parasztpárt programjától.

A bukaresti „Family Hotel”

Szédületes balkáni panamák lészke a bukaresti városháza

Aki egyszerre huz fizetést és munkanélküli segélyt
A tisztviselő, aki borotvál. Hol van husz autó?

Bukarest, március hó 7.

A panamák és visszaélések egész sorozatáról rántották le a leplet ma délután a bukarestvárosi tanács ülésén. A pártját ritkító leleplezésből amelyet Vasilescu tanácsag tárt fel — kiderült, hogy

a bukaresti városházán van például egy tisztviselő, aki ugyanekkor a munkanélküliek névjegyzékében is szerepel és ingyen lakást és ellátást kap a várostól.

A város egy bizonyos ügyosztályának kabinetfőnöke illandóan a város költse

még szerdán utasítást küldött Popovicinak, hogy a tárgyalásokat egyelőre függesztesse föl s jöjjön haza beszámolni a helyzetről. Ha aztán valamilyen mód kiálkozik a megoldásra, úgy újra visszatárazhatik s aláírhatja a szerződést.

Popovici azonban a felszólítás ellenére sem jött, valószínűleg azért, mert minden pillanatban remélte a helyzet jobbulását. A hét végén aztán az ügy már annyira elforrósodott, hogy valóban nem jöhetett.

Mironescu a tegnap újra beszélt telefonon Popovicival s újra utasította, hogy most már valóban szakítsa meg a tárgyalásokat s utazzék haza.

Bukarest, március 7.

Hogy mennyire tevszerűtlen a kormány törvényalkotása, annak bizonyítására megemlítette, hogy másfél évvel ezelőtt ő vetette fel a kamatok leszállításáról szóló törvény tervét, de akkor Madgearu e tervet örültségnek és demagógiának nevezte, most pedig a kormány maga csinálja meg, de persze nem úgy, ahogy kellene, mert itt is azok a szempontok érvényesülnek, melyek ellen a nemzeti parasztpárt annak idején küzdött.

A kamattörvényt a kamara ezután megszavazta.

A csimborasszója a panamának egy má-

gén javíttatja a maga és barátai autóját és például egy Stefanescu nevű ur a magánautóján olyan javítást végeztetett el a város műhelyében, amelynek önköltségi ára tizezer lej és amelyet most senki nem akar vállalni.

A továbbiakban kiderült, hogy a városi műhely bronzanyagából egyes magasabb rangú tisztviselők elkészítették saját szobraikat.

Lelepleződött egy inspektor is, aki délutáni sétakocsizásaira a város autóját használja rendszeresen.

A csimborasszója a panamának egy má-

Ez azonban a tegnap délután volt, tehát a francia jegybankhoz intézett levél előtt. Közben újra változott a helyzet s most már Popovicinak meg kell várnia, amíg a levélre valamilyen választ kap. Mironescu nem tartja kizártnak, hogy ez az udvariaskodó megkeresés megváltoztatja a reménytelen helyzetet.

A Cuventul Popovici ismételt visszahívásában a kölcsön sorsának megpecsételését látja. A lap szerint annál is bizonyosabb ez, mert a francia tőkések állítólag közölték Cesianu párisi román követtel, hogy a legjobb esetben is csak az ősszel kerülhet sor a román kölcsön jegyzésére, mert a pénzpiacokat addig nagyon lekötik a lengyel, olasz és cseh szlovák kölcsönök.

A legutolsó jelentések így szólnak: A Banca Nationala igazgatósága szombaton délután 4 órakor újabb tanácskozásra ül össze.

A miniszterek szinte valamennyien Mironescu miniszterelnök lakásán tartózkodnak s úgy várják Popovici párisi jelentéseit.

Popovicitől délben érkezett legutóbbi távirat. Ebben azt jelenti a pénzügyminiszter, hogy szombaton délután két órakor találkozik a francia jegybank megbízottjaival s ekkor tudja meg, hogy az éjjel elküldött levél milyen hatást tett s esetleg választ is kap, ami esetleg lehetővé teszi a további tárgyalásokat.

Erre a válasza várnak most a miniszterek Mironescu lakásán...

sik városi tisztviselő esete, aki egyszerűen belélt a városházi kázinó borbélyműhelyébe és

reggeltől estig borotvál, noha ez alatt az idő alatt íróasztala mellett kellene ülnie, miután rendes tisztviselői fizetést kap.

A kázinó borbélyműhelyéért bár nem fizet bért, viszont naponta hatalmas összegeket vág zsebre a nagy tisztviselői kar borotválásával.

Pellengérré állítottak egy Radulescu nevű urat is, aki a városi üzemtől nyolc autógumit kapott ajándékba.

Eltűnt a városi műhelyből husz autómobil, összes alkatrészeivel együtt, a melyekről senki nem tudja, hogy hova lettek.

Az interpelláció végül megemlíti, hogy a városi műhelyfőnök brutalizálja az inasokat.

Az ügyész megfelel- bezte a vassárdisták kal telmenő ítéleteit

Bukarest, március 7.

A törvényszék tegnapelőtt hirdette ki a felmentő ítéletet Zelea Codreanu és a Vassárda több vádlott tagja ügyében.

Dumitrescu Procop ügyész tegnap bejelentette a bíróságon, hogy a felmentő ítéletet megfelelbezte.

A vádlottak a felelősségi bíróság ítéletéig fogságban maradnak.

Az ítélet alkalmából az Universal ma cikket ír, melyben a vádlottak mellett foglal állást és nemzeti hősöknek nevezi őket.

A marosvásárhelyi rendőrség és a lakbér- leszállítás

Marosvásárhely, március 7.

Az itteni lakásbérlok tegnap nagyszabású gyűlést hívtak össze, amelyben a lakberek leszállítását akarták követelni. Általános feltűnést és megdöbbenést keltett azonban, hogy a rendőrség a gyűlés megtartását nem engedélyezte. A lakásbérlok, akiket szétosztáltak, elkeseredett hangulatban kénytelenek voltak szétoszlani.

A közönség körében a rendőrség eljárása nagy felháborodást keltett, mert érthetetlennek tartják, hogy a rendőrség milyen jogon avatkozik be a lakberek szabad megvitására jogosult ügybe.

TOPAZE,

EZREDSZER

Irtá: Márai Sándor

Páris, március 7.

A boulevard plakátoszlopjairól eltűnt e héten egy hirdetés, mely egy fiatal francia író, Marcel Pagnol szindarabját hirdette, a „Topaze”-t. Ezerszer hirdette. Most tartották meg ezredik előadását, s bár még mindig szép házakat vonzott, a színház igazgatósága kénytelen volt levenni a világhírű darabot a műsorról, mert a színészek, sőt a színház adminisztratív tagjai között is Topazo-pszichózis jelei mutatkoztak; olykor siker volt ez, melybe végül is mindenki belefáradt, a sugót már régen el kellett bocsátani, mert a jegyszedők s az ügyeletes tűzoltók is könyv nélkül tudták a szerepeket, a kassza felett belepte a moh a „Minden jegy elkelt” táblát, s végül a sikerből is megárt a sok, ha egy ilyen darab egyszer elindul, nem lehet tudni, hol áll meg, s nincs semmi ok rá, miért ne játszáék még akár évekig egyfolytában Pagnol szindarabját a „Variétés”-ben? A teljes csömör, mely szerző, színészek és jegyszedők e darab iránt éreznek, nyugtalomba küldte egyidőre Topaze-t: de a színház igazgatója sajtónyilatkozatában nyugtatta meg a háborgó közönséget, a melytől az ezredik előadás is megtöltötte a színházat s követelte minden-napi Topaze-át, hogy türelem, csak levegő után akarnak kapkodni, s egy kis pihenő után újra műsorra tűzik a darabot.

Ilyen sikerre a szindarabok történetében csak kevés példa volt: Shakespeare és Molière egy-egy kasszadarabja is csak száz év alatt jutott el ugyanabban a színházban az ezredik előadás jubileumához, — igaz, Rostand „Sasfiókját” a Theatre Sarah Bernhardt-ban néhány évtizede csaknem szünet nélkül játszáék, — műsorváltozás tulajdonképpen akkor sem következik be, ha a főszereplő, a Sasfiók kihál a szerep alól, mint ez Sarah Bernhardt esetében történt, akit Vera Sergine váltott fel e nadragos szerepben s kitart mellette azóta is, estéről-estére. S Pallenberg az a német színészek közül, aki ezerszer játszotta a „Familie Schmieck” főszerepét, igaz, hogy nem egymásután, de mindig úgy, hogy színésztársai az ezredik előadás is nevetőgörcsöket kaptak. Topaze szerepét a párisi boulevard színházban egy André Lefaur nevű színész játszotta ezerszer, a ki most, a bucsu pillanatában, kijelentette, hogy ő a maga részéről már élni sem tud Topaze nélkül, s minden reménye, hogy hamarosan újra színpadra léphet Topaze maszkjában, melyet már valóságosabb érzésnek érez, mint magán-életét. Ilyen a jó színész... Ami pedig a jó darabot illeti, mely ki tudja bujtatni civil bőréből a jó színészt, azt természetesen nemcsak a Variétés-ben játszótták ezerszer, a párisi boulevardon, hanem Londonban, Tokióban, Limában, Sao-Paulóban, Helsingforsban, Uragában és Budapestben is játszótták, — igaz, hogy nem mindenhol egyforma sikerrel, mert utóbbi városban a darab megbukott. A párisi színház ezzel az egyetlen darabbal persze hosszú időre szánálta magát, s a szerző olyan vagyont szerzett, mely élete fogytáig évi kétszáz ezer frank életjáradékot biztosít neki.

Ezzel a szerzővel, Marcel Pagnollal, talán öt- vagy hat év előtt találkoztam, meglehetősen kinos körülmények között, egy estélyen, ahol a házigazda azzal szó-rakoztatta a vendéget, hogy minden butordarabot, mely a szalonban található volt, elmesélte, hol vásárolta és mennyiért? A házigazda nem volt francia, ezzel szemben színházi ügynök volt. Ahogy így áldogáltunk a vadonatúj szalonban s feszélyezve vigyorogtunk, odajött hozzám egy nagyon szerény, egy nagyon jó-modoru, szmokingos francia fiatalember, teácsészéval a kezében, s felszegen bemutatkozott. Lehetett huszonöt-huszonhat éves. Ez volt Marcel Pagnol. Akkor már játszótták egy forradalmi, háborus témájú darabját, „A diésőség zsbárusai” címmel, egy kitűnő darabot, mely Párisban megbukott s botrányokra adott alkalmat, de Szovjetországban több százszor került színpadra, anélkül persze, hogy a szovjet egy kopeket is fizetett volna a fiatal szerzőnek. S amíg a házigazda diadalittansan jelentette be a vendégeknek, hogy ezt a csillárt például, a mely három ezer frankot ér, kétszáz frankért vásárolta egy zálogházi árverésen, a nagyon rokonszenves francia fiatalemberrel hosszú beszélgetésem volt a kinosan új szalon egyik sarkában — természetesen színházról beszélte, s jól emlékszem, hogy a sikerről. Ő is azon a véleményen volt, hogy a színpadi siker mindig gyanus. Néhány speciális színházról eltekintve, mely módot ad a kísérletekre, mint a Theatre Guild New-

yorkban, vagy a Studió Párisban, a színház, mint üzleti vállalkozás csak olyan eszközökkel erőszakolhatja ki a sikert, melyek méltatlanok az íróhoz. Az író nem bír eljutni az igazi szindarabhoz, mert köztük, az író és a szindarab között, ott van a színház... színészeivel, rendezőivel, sülyesztőivel, klikkjeivel, a szavak különös intonációjával, s azzal a bizonyos szemérmelenséggel, a kifejezésnek, a melybe vagy beleegyeznek az író, s akkor talán sikere van, de fel kell adnia írói szándékai jóhiszeműségét, vagy nem egyezik bele, s akkor menthetetlenül bukik. Szemérmelenség nélkül nincsen siker: jól emlékszem, hogy ezzel a megállapítással bucsúztunk. A francia fiatalember két évvel később megírta a „Topaze”-t, s még egy év múlva a „Marius”-t Sikere volt.

Pagnol marseillei ember, a széles-gesztusu, bővérű, könnyűkezü és háryános-kedvű délvidéki emberek közül jött s a tanító pályán debütált. Apja is tanító odalenn. Mikor a Topaze-t már az egész világon játszótták, s milliókat keresett vele, a háromszázadik előadásra meg merte hívni apját is Párisba. Az öreg, a ki szigorú francia kispolgár, morogva érkezett, végigülte a Variétés egyik páholyában az előadást, s felvonásközben, az újságírók előtt, ezzel az aggodalmas kérdéssel fordult a fiához: „De az állásodat, remélem, nem hagytad ott?” Pagnol

nol négyszázhuszonhat frankot keresett havonta, mint francia néptanító. S az öreg Pagnol kérdése nem is olyan groteszk annak számára, aki ismeri a francia gondolkodást: ismertem itt Párisban egy hotelet, a szállodája több millió frankot ért, de ő maga megmaradt postahivatalnoknak, s kereste a havi ötszáz frankot, mert az nyugdíjas állás... Ezenfelül pedig különösen igaz volt az öreg Pagnolnak, amikor remélte, hogy fia néptanító maradt: mert havi négyszázhuszonhat frankos néptanítói állás mellett irhat valaki remekműveket, de évi kétszáz ezer frank életjáradék mellett, melyet „siker” darabokkal keresett, a legjobb esetben is csak sikeres darabokat irhat a jövőben, semmi egyebet.

Ez már a siker technikájához tartozik. Nem lehet büntetlenül olyan darabot írni, melyet ezerszer játszóttak egy színházban, egymásután.

Ezt Pagnol is mondja, aki most, az ezredik előadás alkalmából nagyon különös nyilatkozatot adott az egyik lapban. Azt mondta, hogy torkig van a sikerrel... Azt mondta, hogy most regényt akar írni, melyben leleplezi a „siker” kulisszatitkait — nemcsak az iskolatársakat s a régi barátokat, akik természetesen ezerszárra jelentkeznek, nemcsak a megközelíthetetlen nőideálokat, akik sorfalat állanak a siker kegyencének előszobájában, hanem mindenekelőtt a siker uzsorásait, akik az ötszázadik előadás el akarják hitetni a szerzővel, hogy nem is ő írta a darabot, s ami a „siker”-t kiadja, azt ők tették, — rendező, színész, sugó, öltöztető, — utólag belé. Az ügynök, aki jobban ért a darabhoz, mint a szerző, s a színházigazgató, aki a szerzőt határozottan hülyének kezeli, mert azt hiszi, hogy ré-

sze van a darabban, melyet írt... Később nem nyilatkoztak még a sikerről, mint ez a fiatal francia író, pesszimistakusabban sem: most boxolói pályára készül, van egy autókonstruktions-zabadalma is; nem lehet az életet egyetlen mesterségre felépíteni, mint például a darabírásra. Ki tudja, mit hoz a jövő? Nem lehetetlen, hogy legközelebb darabját már csak kétszázszor játszáék, — mondja szerényen és sötéten.

Most egy sebességváltó szisztémán és egy új vigjátékon dolgozik. Tapasztalatai vannak. Fedezni szeretné magát.

*

Pagnol regénye, melyben leleplezi a sikert, nagyon érdekes lehetne, ha őszinte lenne.

Ez az, ami kevésbé valószínű: könyvnek is olyan kénytelen majd írni, melynek sikere lesz...

En a sebességváltóban sem bizok: annak is sikere lesz, mert ő találta fel, aki-nek darabját, a „Topaze”-t, ezerszer játszótták.

Új darabjának is sikere lesz. Még kapálózik, de tudja, hogy nem menekülhet, neki már vége.

Könyvét, melyben leleplezi a sikert, százezer példányban adják majd el. Sebességváltóját megveszi egymillió dollárért Ford. A boxmérkőzéseken, melyeket vezet, őt tapsolják meg, nem a küzdőket.

Egy jó, egészséges, tisztességes irodalmi bukás... Mit adna érte Pagnol! De ez az, amiben neki már nem lehet soha többé része.

Kénytelen beérni a sikerrel. Szegény, szegény.

Kisiklatásra szánt mértföldköveket morzsol szét a prágai gyorsvonal

Egy órára rá a személyvonat elé raktak fatorlaszokat

Prága, március 7.

Könnyen végzetessé válható vasúti merényletnek színhelye volt tegnap a Prága melletti vasútvonal.

Ismeretlen tettesek két hatalmas mértföldkövet helyeztek el a síneken, amelyek először egy gyorsvonatnak kellett átfutnia. Kivétel szerencse volt, hogy a gyorsvonal ezen a szakaszon olyan sebességgel rohog, hogy kerékeinek nyomása valószínűleg szétmorzsolta a köveket. Ha ez nem történik meg, a gyorsvonal feltétlenül kisiklik.

A másik hasonló merénylet egy óra

múlva következett be ugyancsak ezen a vonalon, ezúttal azonban

fatörzseket fektettek keresztbe a sínekre.

Az ezúttal fenyegető katasztrófát viszont az ekkor érkező személyvonat mozdonyvezetője hárította el, aki a torlaszokat idejekorán észrevette és a vonatot leállította.

Mindkét esetről a legközelebbi Szatlice állomáson jelentést tettek a csendőrségnek.

Amely az ismeretlen tettesek ellen megindította a nyomozást.

Kommunista tüntetés rakétákkal és büzbombákkal az angol gazdaságvédelmi szövetség alakuló népgyűlésén

London, március 7.

A londoni Albert-Hallban tegnap alakult meg a szovjet dömping-hadjáratának ellensúlyozására az úgynevezett „gazdaságvédelmi szövetség”, amelynek alakuló gyűlést rendkívül izgalmas kommunista tüntetés zavarta meg.

Brantford lord volt belügyminiszter állt a szónoki emelvényen s beszédében ép azokat a borzalmakat ecsetelte, amelyek a szovjet fegyvertelepeinek belső életét jellemzi, amikor a karzaton tömegesen helyet foglaló kommunisták hangosan el-tetn kezdtek a szovjetet.

A teremben óriási kavargás keletkezett. A rendkívül népes közgyűlés rendez-

zői szászámra rohantak fel a karzatra rendet teremteni.

Közben a kommunisták a karzatokról rakétákat és büzbombákat dobáltak a rendkívül zsúfolt nézőtérre, ezzel is fokozva a közönség pánikszerű izalmát.

A rendezők felszólítására a kommunisták oda sem hederítettek és folytatták a tünt. A rendezők végül is erőszakhoz nyúltak és

izgalmas kizútsa árán egyenként emeltek ki a karzatról a kommunistákat és tették ki őket az utcára.

Ellátóituk után Brantford lord is folytathatta beszédét és a gazdaságvédelmi szövetség megalakulását kimondották.

A zsilvölgyi szénkrízis gyász-lepellel borít le mindent

A kereskedők üzleteiket csukják be, az iparosok iparengedélyükről mondanak le

Déva, március 7.

A szénkrízis miatt már nemcsak a közvetlenül érdekelt bányászok, hanem kereskedők és iparosok egyaránt sirnak és kétségbeesetten tördelik kezeiket.

Hónapról-hónapra megújuló elbocsátásokkal, a heti három napra redukált kereseti lehetőséggel együttjár: a lét-minimumot se keresik meg a bányászok, tehát nem vásárolhatnak.

A kereskedők nap-nap után elszomorodott szívvél konstátálják, hogy üzleti forgalmuk a legminimálisabb.

vannak napok, amidőn még kasszáé se kell csinálniuk, mert a semmit nem lehet összeszámolni.

Ezt panaszolják az iparosok is. Tétlenségre vannak kárhoztatva és unalom-üzésből annak kiszámításával foglalkoznak, hogy milyen címen, hány százalékkal esett forgalmuk.

Számításuk alapjául legtöbbször az 1928 évi forgalmat veszik és bransok szerint különböző számadatokat hoznak ki. Így például

a legtöbb textil és ruhakereskedő nyolcvan százalékos forgalom esését ke-

nést tud kimutatni, a fűszer- és élelmiszer kereskedők ezzel szemben hetven százalékos forgalom-csökkenést állapítanak meg.

E szám körül variál a kézműiparosok forgalom csökkenése is.

Kereskedő és iparos, végül is rezignáltan állapítják meg, hogy forgalmukat és bevételeiket az 1928 évhez viszonyítva, 70—80 százalékkal csökkent, de adóterheik változatlanul megmaradtak.

Utban a végső pusztulás felé...

Egy primadonna panasza

Zöldhelyi Anna írja:

— A bucaresti magyar színtársulattal kapcsolatban tény az, hogy Horváth László, a társulat tagja, a direktóra pályázik és ebbeli szándékában támogatja őt egy kolozsvári közgazdasági lap itteni megbízottja, akivel együtt akarják a színházat megvásárolni. De nevétséges, hogy ebben részem lenne. Arra még precedens nem volt, hogy primadonna direktor legyen, de én nem lennék, ha a világot nekem adnák.

— Kovács színházgató ötvenkétezer lejtel tartozik nekem, lehozott Budapestre, ahol két szerződést bontottam fel. Az Amicitiában, ahol másfél hónapig játszóttam, öltöző sűnc és garde-robom és egészségem is tönkrement. Ezzel szemben havi negyvenezer lejes ázsírm könyörgések árán bírtam egy-kétezer lejt kapni. A legképtelenebb nyomorba kerültem, ruháimat és bűndáimat adogattam el, csak hogy fenn-tarthassam magamat és ittmaradhassak, míg az új színház megnyílik.

— Most, hogy a színház már megnyílóban volt, idejött Izso Miklós helyettes igazgatónak és főrendezőnek, feleségét, Köszei Margitot, aki pedig Kolozsváron harmadrangú szerepeket játszott, ez évben pedig Vig Ernő Piski és környékén működő társulatának volt a primadonnája, szerepkörömről szerződ-tette Kovács és kijelentette, hogy csak abban az esetben tart meg engem ha a gázsimat felére redukálja és ötvenkétezer lej követelésemről lemondok.

— A szerda esti előadás pedig nem miattam maradt el, hanem Solthy György miatt, aki meghallotta, hogy nekem a direktó ezer lejt akar adni, mire kijelenttem, hogy ha Zöldhelyi pénzt kap és ő nem, — akkor nem játszok.

Kész.

Megnyílt a szálloda

New-York

BUKAREST, CALFA GRIVITEI 14
(A Gara Nord mellett)

Egy agas szobák 100 — 120 lejig, ketagyas szobák 140 — 160 lejig, beleértve az összes illetéket Modern kényelem, központi fűtés és meleg és hidegvíz minden lakosztályban parkett előkény kiszolgálás

Éltelviselő és utazó uraknak engedély.

A próbaválasztás szerint Briand lesz Franciaország új elnöke

Páris, március hó 7.

A közeledő elnökválasztásra való tekintettel, Doumergue, a jelenlegi államfő végleg elutasította magától a jelölést, úgy, hogy a jelöltek között most legnagyobb eséllyel Briandnak van, aki a jelölési is elismerik, hogy megválasztásra jó hatást gyakorolna a külföldre.

A „Revue des Vivants” folyóirat szerkesztője egyébként próbaszavazást rendezett, amelynek során Doumergue 174, Briandnak 154, Doumergne 115, Poincarééknak pedig 94 szavazatot jutott. A többiek a következő sorrendben maradtak mögöttük: Lebrun, Barthou, Buisson, Saunier, Tardieu, Herriot. Utóbbi 55 szavazatot kapott.

Mozisztrájk készül Magyarországon

Budapest, március hó 7.

A budapesti filmszakma vezetői tegnap délután viharos gyűlésen tárgyaltak meg a gazdasági válság katasztrófális hatását a filmiparra. A gyűlés felszólalói hangoztatták, hogy a mozisok már nem bírják a rájuk rótt horribilis terheket. Jellemző a filmszakma helyzetére, hogy Magyarországon a mozisinházak száma az utolsó év alatt éppen egyharmadára csökkent. A mozik önhibájukon kívül abba a kritikus helyzetbe kerültek, hogy meg kell kezdeniük a sztrájkot, mert nem bírják a roppant drága új hangosfilmek árát megfizetni és nem bírják a filmalappal szemben fennálló kötelezettségeiket sem teljesíteni.

Kihalóban az osztrák nép

Bécs, március 6.

A népesedéspolitikai társaság tegnapi ülésén Reischl egyetemi tanár feltűnést keltő beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy az osztrák népet a kihalás veszélye fenyegeti. Az előadó szerint a háborús generáció nem tudja fenntartani a fajt, ha gazdaságilag nem biztosítják a megélhetését és gyarapodását. Reischl professzor szerint a belső telepítés az egyetlen mód, amely megmentheti az osztrák népet a megsemmisüléstől.

Magyar íróknak és hirlapíróknak

nem akarnak beutazási engedélyt adni Csehszlovákiába

Prága, március 7.

Az a széleskörű és liberális szellemű demokrácia, amellyel Benes külügyminiszter minden alkalommal szeretne hivatkozni, igazi arcát ezúttal is megmutatta a magyar kisebbség felé. A Národní Politika jelentése szerint a szlovák nemzeti liga kezdeményezésére széleskörű mozgalom indult meg arra vonatkozólag, hogy a csehszlovák hatóságok a jövőben tagadják meg a magyar írók és hirlapírók beutazási engedélyét. A mozgalom előjelei már most megmutatkoznak: A prágai ügyészség a Prágai Magyar Hírlap tegnapi számát minden megokolás nélkül elkövetkezett és a postára adott példányok szétküldését is megakadályozta.

Akcio a magyar-román sportbéke érdekében

Bukarest, március 7

A román sportszövetség hivatalos közlönye publikálja, hogy március 1-én Bukarestben gyűlés lesz a román-magyar sportbéke helyreállítása érdekében és erre a román sportszövetség meghívta a magyar sportszövetséget is, mely idáig hasonló célú Bukarestbe való megérkezését visszautasította.

A cukorgyárosok bejelentik:

Egyelőre 1 lejjel, őstől 5 lejjel lesz olcsóbb a cukor

Bukarest, március 7.

A kereskedelemügyi minisztériumban permanensül folyó cukorkonferencián a cukorgyárosok ma délelőtti bejelentették, hogy minaddig, amíg az ezévi cukorrépa-készletet fel nem dolgozzák, legfeljebb 1 lejjel hajlandók a cukor eladási árát csökkenteni.

Egyidejűleg közölték a gyárosok, hogy őstől kezdve szó lehet a cukor árának 5 lejjel való mérsékléséről, de csakis abban az esetben, ha ez az öt lejes csökkenés a közönség és nem a kormány javára történik.

Külföldre szökött a Hegyaljai Takarékpénztár vezérigazgatója

Arad, március 7.

A Hegyaljai Takarékpénztár válsága elérkezett az utolsó fejezetéhez:

a bájba jutott pénztárat vezérigazgatója hirtelen éppen akkor, amikor a betétesek egy részét ki kellett volna eligíteni, külföldre szökött.

Gyoronok emiatt a pénztárat hűségében érdekelte hitelezők között pánikszerű rémület keletkezett. Amikor ugyanis a bank ellen elrendelték a esődt, a bank

igazgatósága felebezett jelentette be az aradi törvényszékhez. S eő is készített 600.000 lejt, hogy a napokban kielégítsék a betétesek egy részét. Ekkor jött közbe a váratlan fordulat: Székely Árpád, a Hegyaljai Takarékpénztár vezérigazgatója hirtelen külföldre ment.

Az elkeseredett hitelezők most arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a bukott bank ügyeinek felülvizsgálására miniszteri biztos kiküldetését fogják kérni.

Ezerötszáz bányási földműves tüntetett a tartományi főnökség előtt az állat-exportőrök szindikátusa ellen

Temesvár, március 7.

Ma délelőtti rendkívül elkeseredett tüntetés zajlott le a bányási tartományi főnökség palotája előtt. A bányási falvakból körülbelül 1500 főnyi földműves-tömeg gyűlekezett a kormányzati épület bejáratánál és zajosan kezdett tüntetni az állatexportőrök szindikátusa ellen.

A tüntető földművesek hangosan követelték a szindikátus feloszlatását, mert, szerintük, a szindikátus tagjai nyomták le katasztrófális mértékben az élőállatok árát.

A rendkívül izgatottan viselkedő tömeg percről-percre fenyegetőbben viselkedett, s végül is be akart nyomulni a tartományi főnökség épületébe.

A bejáratnál azonban utjukat állották a tartományi főnökség szolgálai és mindaddig visszaszorították az elkeseredett tömeget, amíg a telefonon kért rendőri karhatalom megérkezett.

Az erős rendőri készültség oszlásra szólította fel a tüntetőket, azok azonban nem engedelmessé váltak és továbbra is ragaszkodtak ahhoz, hogy Bocu kormányzó előtt is megismételjék az állatexportőrök szindikátusa ellen hangoztatott vádjait.

Ekkor a karhatalmat vezénylő rendőrtiszt parancsot adott a tömeg szétszórására s a karhatalom emberei most kardlappal s gumibottal hatoltak a tömeg közé

s rövidesen megtisztították a kormányzati épület bejáratát a formális ostromtól.

Ime, így dühöng Európában a békevágy

Nem elég gyilkos az aviatikánk!

— mondotta De Lasalle képviselő a francia parlamentben

Angliában is szükségesnek látják a légihaderő fejlesztését Francia statisztika az európai országok hadseregeinek létszámáról

Páris, március hó 7.

Különböző helyekről és különböző forrásokból eredő távirati jelentéseket adunk itt, csokorba kötve, annak a bizonyítására, hogy mennyire áthatja ezt a vén és sokat szenvedett Európát a békekesség szelleme.

„NEM ELEG GYILKOS AZ AVIATIKÁNK!”

Páris. A francia képviselőházban tegnap délelőtti a légügyi költségvetést vitatták. Duclos kommunista képviselő kijelentette, hogy biztos adatai szerint Franciaország repülőgépeket szállít Lengyelországnak, Romániának és a balti államoknak. A célzat világos: Franciaország szovjetellenes hadjáratot készít elő.

Duclos képviselőt a ház minden oldalról erősen lehurrogták. Maga az elnök is hangoztatta, hogy Franciaország a világháborúban sokkal többet szenvedett, semhogy újabb háború előkészítésére gondolna.

Az ülés délutáni folytatásán már egészen más volt a hangulat. De Lasalle jobboldali képviselő szólalt fel és súlyosan

nehézménvezte, hogy a francia hadvezetőség a harci aviatikára eddig mindössze 2 milliárd 260 millió frankot fordított.

— Ha újabb háború tör ki, — mondta De Lasalle, — a repülőgépek különösen eleinte, minden más hadiszerszámmal fontosabb szerepet fognak betölteni. Meg kell állapítanom, hogy az aviatikánk nem eléggé gyilkos! A háború utatlatos

dolog, de megtámadásunk esetén a védelemre minden eszköz jó.

A légügyi miniszter hosszasan válaszolt a képviselő aggodalmaira. Kijelentette, hogy a hadvezetőség eddig is mindent elkövetett arra, hogy a harci aviatika a legmodernebb és a legkielegítőbb legyen. Igérté, hogy a jövőben a minisztérium és a kormány mindent elkövetnek a légiflotta kifejlesztésére, hogy az valóban a leghatalmasabb legyen Európában.

ANGLIA CSAK AZ ÖTÖDIK HELYEN ALL.

London. Az angol alsóházban is a hadügyi költségvetésről vitáznak. A hadügyminiszter bejelentette, hogy

a jövő évi hadügyi költségvetés kerekén 40 millió font, tehát kerekén fél-millió fonttal kevesebb, mint az ezévi előirányzat.

A hadsereg létszáma az indiai haderővel és a tartalékokkal mindössze 280 ezer főre rug, ami bizony kevés. A tüzérséget viszont teljes egészében motorizálták.

A légügyi költségvetés már több, mint az ezévi előirányzat. Jövőre már 18 millió fontot szántak erre a célra, tehát negyedmillióval többet, mint a jelenlegi évben. Erre nagy szükség van, főképp azért, mert az angol légi haderő most csak az ötödik helyen áll, tehát nagyon sürgős a továbbfejlesztése.

Páris. Az Illustration kimutatást közöl az egyes európai államok hadseregeinek létszámáról. E kimutatás szerint Oroszország 1 millió 812 ezer embert tart ál-

KAWECO

TÖLTŐ TOLL

nem létezik jobb.

550 650 850 950

landóan fegyverben, tehát első helyen áll. Anglia összesen 780 ezer katonát tart, amiből az anyaországra 332 ezer esik, a többi Indiában van. Olaszország 773 ezer, ebből gyarmati haderő 52 ezer. Franciaország 583 ezer, amiből az anyaországban csak 312 ezer ember van.

Németország 285 ezer embert tart fegyverben.

Az amerikai Unio 565 ezret.

A statisztika Németországban a rendőrséget, Olaszországban a fasiszta szervezeteket is beszámította a fegyverben álló katonaság létszámába.

Az Illustration a statisztika végén azt a szomorú következtetést vonja le, hogy Franciaország hadserege bizony tulki-

esi, tehát teljes erővel rá kell feküdni a honvédelem kiépítésére.

Nagyszabású betörés Bukarestben

Bukarest, március 7.

Pénteken, a déli üzletszünet alatt, három fiatalok bűnöző vakmerő betörést követett el a Károly-utcában levő Einhorn-féle ékszerüzletben. Eddig még ismeretlen uton sikerült bejutniuk az épületbe, ahol aztán az ékszerüzlet mellett elvezető folyosóról, a fal áttörése után, sikerült bejutniuk az üzletbe. A rendelkezésre álló rövid idő alatt is

több száz ezer lej értékű árut szedtek magukhoz s aztán elmenekültek.

A bevezetett nyomozás gyors eredményt járt. A rendőrségnek már a délutáni folyamán sikerült letartóztatnia a tetteseket Vechner Hugó 17, Rozenzweig Rubin 17 és Dinescu Costiva 16 éves fickók személyében. Az egyik külvárosi házban osztozkodtak a rablott kincseknek, amikor a rendőrök rajtuk ütöttek. Kihallgatásuk után átadják őket az ügyészségnek.

„Ha nem sikerül a kölcsön, jön a részleges infláció”

Lapunk tegnapi számában egy ismert közgazdasági egyéniség érdekes nyilatkozatát közöltük a lej eszleges, részleges inflációjával kapcsolatban.

Szükségessé tartottuk, hogy más mértékadó szakkörök véleményét is kikérjük és az onnan szerzett véleményeket az alábbiakban foglaljuk össze:

A stabilizáció nemcsak Románia belügye, azt 22 a népszövetségben tömörült állam jegybankja garantálta, illetőleg ezek által nyújtott ugynevezett stabilizációs kölcsön feltételeként kötötte ki. Az ilymódon biztosított kölcsön ténylegesen eddig még nincsen igénybe sem véve. Minden kommentár tehát, amely egy elképzelt inflációval kapcsolatban a lej sorsát problematikusnak állítja be, legfeljebb jámbor óhajon alapszik.

Nagyon természetesen a stabilizációs törvény hatályon kívül helyezése sem lehetséges mindaddig, míg az ebben érdekelt összes államok, illetve jegybankok egyértelmű hozzájárulását nem biztosították. Nemcsak Románia, de az összes háború után rendezésre került valuták stabilitását ilyen azonos rendszabályok biztosítják. Tehát a stabilizáció nem belügy, az ezt biztosító törvény felfüggesztése vagy hatályon kívül helyezése nem lehetséges. Tény ezzel szemben az hogy a lej hosszú évek óta, de a stabilizáció létrehozása óta sem volt ilyen szilárd, mint éppen ma.

A külföldi kamatviszonyok és éppen a most említett törvény által adott biztonság egészen különleges helyzetet teremtett a lejnek. Ma például módjában van mindenkinek ugynevezett termin szállításra — tehát későbbben szállítandó devizát, későbbben fizetendő lej-ellentértékért a mai kurzust, egy egészen minimális differenciával — pro anno 2 és fél — 3 százalékkal — megfizetni. Ami népszerűen nyelven azt jelenti, hogyha valaki ma akar venni 3 hónap múlva szállítandó dollárt, az 169 lejes árfolyamon már most lekötötheti, 3 hónap múlva kell csak a lejt kifizetni és akkor is veheti át a dollárját. Mindaddig, míg a külföld most, a kölcsöntárgyalások legnagyobb bizonytalansága idején, amikor az export tevékenysége is a legkisebb — így eskomptálja a lej későbbi sorsát, semmi nyugtalanságra itt ok nem lehet.

BEREIVAPENGE

MEM DE LUXE

KAPITÁLÉ

VEZETŐKÉPVISELET: M. MARGULIUS, BUCUREȘTI, SMARDAN 4.

Cserepes István

a kovács legényből lett festőművész története

(Regény, melynek szerzője az élet)

Páris, március hó 7.
— Olyan Chaplin-féle figura vagyok. Mindég furcsán állottam az életben és különösnek tartottak, mert másmilyen voltam mint a többi legény.

Igy mondja ezt Cserepes István, a magyar szónak oalami izes, népies zamatával, mely itt, ebben az elegáns párisi kiállítási helyiségben falusi kertek rozsmaringját juttatja eszembe.

Hát bizony másmilyen lehetett Cserepes István mint a többi legény, akikkel alig öt évvel ezelőtt még együtt dolgozott valamelyik kovácsműhelyben. Mert már akkor, míg izmos karjai lendületével a kalapácsot forgatta, a fújtató tűzének pörös lángjában, az üllőről kipattanó szikra izzásában, Cserepes István a „Szépséget” látta és képzeletében színpompás látomásokat rajzoltak.

Cserepes István ma harminc éves. De életregénye nem csupán az az út, melyet a kovácsműhelytől a Szajnaparti festő galériáig megfutott, Gyermekéveinek szomorú átéltései, serdülő korának kalandos emlékei, mind megannyi fejezetek ebben a történetben.

Budapestben kezdődik. Cserepesék künn laknak a periferián. Az apa kőműves, aki bejár dolgozni a városba. De vasárnaponként otthon ül és a saját szórakozására folyóiratokból kiszedett litográfiákat színez ki tarka ceruzával, vagy apró figurákat gyur ki gipszből. A kis Pista bámulja az apját és egy szép napon utánalopódzik, be a városba. Tetszik neki az állományok, téglarakások, malteres dézsák misztikusnak ható világa. Ott találják játszadozó az épülő palota egy boltíves hajlata alatt. Ez az épülő palota a „Szépművészeti Múzeum” volt.

Erre a gyermekkori emlékre gondolt Cserepes István meghatódott furcsa érzéssel, amikor évek múltán, a „Szépművészeti Múzeum” falára agatták képét.

Pista alighogy elvégezte a két első elemét, meghal az anyja. Ezzel vége a jó életnek. Az apa megváltozik. Innét kezd. Rövidesen rá, beadja Pistát és öccsét a gyermekmenhelyre. A menhely pedig kihelyezi vidékre: „jó levegőre, jó bánásmódra”. Jó levegő talán van Tiszaszentmiklóson, de a zsugori öreg aszszony, ahova a gyereket adták, keserves, robotos munkára fogja és perejékkel fizetett meg minden falat kenyere! Megszabadulásnak nevezi Cserepes Pista, amikor életének új állomására: Dunapészre kerül inasnak egy fűszerüzletbe. De rövid ideig mért ott a cukrot és a sót, 1914 van, háború, fel-fordulás. A szatócs elmegy katonának. Cserepes Pista pedig Apostagráz vetődik pékinasnak. Itteni életnapja olyan mint egy sötét árnykép. Verés, ütlegelés, kínzás minden keservűtől és egy szép napon megszökik.

Most egy Dunapész melletti pusztán kovácsműhelynek kipirosuló tűze világít hűvös, szűk falak között. Cserepes Pista betér és három évet tölt ezen a helyen, ahol ki is tanulja a kovácsmesterséget. Erről az időszakról több kedves emléke maradt. Öreg bérese meséjét hallgatja esténként, akik Vörösmarty Mihályról regéltek. A költő apja ugyanis ezen a pusztán gazdálkodott sokáig. Erre az időre esik életének egy nagy élménye is. A pusztán orosz fogoly dolgozott. Ezek a nagydarab, szelíd emberek, álmodozó lelkükkel, gyermekes kedélyükkel, a szépség iránti fogékony-ságukkal, óriási hatással voltak rá. Megbárátkozott velük, megszerette őket és szinte nehezen vált meg tőlük, amikor 1917-ben gépezőkovács oklevéllel a zsebében felment Budapestre. Még háború van. A fegyvergyárba kell a munkaerő. Cserepes István dolgozik, közben pedig megszerzi a Technológián a gépészti oklevelet.

1920 Valami úzi, hajtja, maga se tudja mire vár, de elindul és amolyan vándor kovácslegény életet él. Kecskemét, Szegszárd, Dunaföldvár, Kerekegyháza, Baja.

„Baján kezdtem ujászülelni. Ott megmásltam.” Így ezen szavakkal jelzi Cserepes István életének fordulópontját. Mind jobban

érzi társalan voltát, a többiekől elválasztó különös gondolatvilágát, melyekben lázongó akarások viharoznak. Maga se tudja, mit akar. Ekkor belemerül a könyvek birodalmába. Sokat olvas. Megszereti Knut Hamzunt. „Ő még ma is legközelebb áll lelkivilágomhoz” mondja. Megismeri Victor Hugót, Balzacot. Nagyon kedveli Dickenst. Rajong Tolstojért, Dostojerskyért. Magyar írók közül Zilahy, Móric Zsigmond és Karinthy a kedvencei.

A könyvek új távolokat nyitottak meg előtte. Író szeretne lenni. Filozófus. A többi legények csufolják. Abnormisnak tartják. Erkölcspredikátornak gunyolják, mert buzdítja őket: szépre, magasabbrendűsége, mely után a lelke szomjazik.

1924-ben újra Pestre jön. Nappal gyárban dolgozik. De este rajz-lanfolyamra jár. Fel-tűnnek rajzai. Buzdítják. Csök István pedig felismeri nagy, ősi tehetségét. Ő is lesz a Mestere. „Neki köszönhetek mindent” mond-

Férjgyilkosság New-yorkban a rádió miatt

William Welch newyorki nagykereskedő megrendítő tragédiája

Newyork, március 7.
Tipikus amerikai tragédiának esett áldozatul William Welch dúsgazdag newyorki nagykereskedő.

akinek azért kellett meghalnia, mert a felesége szenvedélyes rádióhallgató volt.

Tegnap este William Welch felesége egyedül volt odahaza és hallgatta a rádiót. Az asszonynak szinte beteges szenvedélye volt a rádióműsorok hallgatása.

Ha egy-egy hatásos műsorszám következett, Welchné valóságos ekstázisban hallgatta végig.

Úgyenkor az egész világ meghalt számára és nem volt tanácsos hangulatából ki-zökkenteni. Tegnap este is éppen vártam kedvére való számot hallgatott a rádió mellett, amikor férje, elvégezve a napi hivatalos munkát, hazaérkezett.

Mr. Welch előtt meglehetősen ellen-szenves volt felesége rádiószenvedélye. Az asszony nem sokat törődött vele és a háztartással, csak hogy a rádió mellett ülhesen. Nagyon felbosszantotta, hogy a felesége, feljé sem nézett amikor belé-

ja Cserepes István ellágyulva. Már a festé-szeti főiskolára jár. A sok érték és lehetőség, mely az évekig tartó robotban elnyomva szunnyadt benne, most elementáris erővel robban ki. Művészi sikereket ér el, olyan ro-hamos tempóval, mint mások kétszer anynyi idő alatt. Képei ismert pesti mecénások, gróf Andrássy, br Kohner, Ugron, ionen-lohe herceg gyűjteményében kaplak helyet. De szerzett már egyházyat a „Szépművé-szeti Múzeum” és a „Városi Múzeum” is.

Ösztöndíjjal kiküldték Párisba. Képeiből ren-dezett gyűjteményes kiállítása most nyílt meg Cserepes István ott áll a hazulról hoz-zott magyar levegőt árasztó képei között. Nem érti a francia beszédet és nem tudja, hogy a szigorú párisi kritikusok milyen el-csodálkoztak a cserepesi műveltségével. A házban a rádió mellett állnak meg egy-egy vászna előtt.

A hajdan kovácslegény külsőleg most se vedlett divatos mondain festővé. Zömök ala-csöny alakján a fekete ruha úgy hat, mint a vasárnapi ünneplő.

De szemében a lelkesedés tüze lobognak. Színt a fanatikus rajongója a szépnak. Ide-álja: „magasabbrendűsége törekedni.” A Művészet nem öncél, csak eszköz ennek el-érésére „mondja meggyőződéssel.”

Különb ma is olyan egyszerűen, 'eredu-kált igényekkel él, mint kovácslegény korá-ban. „Mert nincs pénzbeli alapot és erkölcs-telennek tartom művészetemből giccet csinál-ni, csak hogy jobban éljek.” Pedig beallja,

hogya nem is nyárspolgár, de vágyik „m-beribb életet élni.”

A festészetben kiűl egy szerelme van: a muzsika. Imádja a zenét és azt állítja, da-cára annak, hogy semmi hangszert nem ját-szik, ha a festészet helyett zenét tanulna dol-na és azt elméletileg is meg tudta volna ol-dani, talán muzsikus lett volna belőle. Csodálatosnak tartja Kodályt és Bartokot. Az ő zenéjük szól hozzá leginkább.

Festőkről beszél. Tagadhatatlan érződik rajta mesterének, Csök Istvának hatása. De őt leginkább a japán művészet befolyásol-ta. Pedig főképp csak metszetekből és „Ke-talázsai Múzeum” idevágó gyűjteményeiből ismeri őket. Saját képei közül is azokat ked-veli legjobban — finomrajzu, kecses vonalu, pasztellekre utal — melyen halványan ez a hatás látszódik. Különbben Gauguin-nak óri-ási bámolója. Itt Párisban napokig az ő ké-peit nézte. „Páris” egy kis szédület, egy kis csalódás, de mégis csodálatos város. Cserepes István, talán öt év előtt nemismerte a fran-cia impresszionistákat, de ma beszél Degas-ról, Manetről, Renoir-ról (akit tul romanti-kusnak tart). Ismeri Mathis-t, nem szereti Vlaminnkot, jobban érti Bourdellit, mint Ro-dint.

Mind ezt egyszerűen, pátosz és pöz nélkül mondja, minthaogy akarásai, erőfeszítései ha-tározott körönalokban fonják körül művé-szetét, mely Páris bizonytalán egy újabb színárnyalattal fog gazdagítani.

MANDY ILONA

uralkodik, sőt néhol kemény fagy lépett föl.

És végül a legérdekesebb időjárásjel-netés Buenos-Airesből:

A két nappal ezelőtt fellépett hóhullám katasztrófális arányokat ölt. Déli órák-ban meghaladja a hőség a száz Fahren-heit-fokot. A levegőt szinte elviselhetet-lenné teszi a nagyfokú páratartalom. Ha-tan meghaltak a hőség következtében. — Remélik, hogy a welsi herceget aki ott tartózkodik, tropusi vadászatai megmen-tik a városi hőség kellemetlen követke-zményeitől.

Nagy árvizek Miskolc környékén

Miskolc, március hó 7.
A város környékén tegnap óta árvíz pusztít. A megáradt Sajó elöntötte az or-szágutakat és különösen Putnok és Sajó-kazal mellett borította víz alá a földet. Lőbb gazdasági épület elpusztult. Az ár-víz elérte Miskolc határát, ellepte a re-pülőteret, a Deichel-féle sodronygyárat és a Fried-gépgyárat. Ugancsak kiáradt a Hejő-patak, amely a Elohr-féle tanyát öntötte el. A lakosok csónakokkal és ta-tajokkal közlekednek. Kiáradással fe-nyegyet a Hernád is.

A péntek és a 13-as számu tárgyalóterem miatt egy vádlott le akart ugrani az emeletről

Habax Lujza filmszínész nő kémke-dési ügyét tárgyalták a törvényszéken. Egy idegen állam javára kémkedett. A vád szerint és ahogy a rendőrségén ő maga is megvallotta. A tárgyalásra a törvényszék a 13-as számu szobát jelöl-ték ki, de mikor ezt a vádlott színész nő meghallotta és észbe jutott, hogy péntek is van, hisztérikus görcsöket kapott, sikoltozott, s azt kiáltotta, hogy inkább leugrik az emeletről, de pénteken nem megy be a 13-as számu szobába. Félle-me olyan rettenetes volt, hogy attól le-hetett tartani, hogy megőrül, ha a fati-lis terembe kényszerítik. Az elnök azon-ban érző ember a hatos számu terem-be helyezte át a tárgyalást. Itt is azon-ban még negyedóránként morfiumm-jekciókkal csillapították a hölgy jel-zaklatott idegeit.

Habax Lujzát egyébként a bírósá-g elmentette a kémkedés vádja alól, je-lelhet a vádlott a rendőrségén maga is-merte, hogy kémkedett. A bírósá-g ugyanis beigazolta látta a filmstú-dió vezető állítását, hogy azért játszott a vádlott a rendőrségén kémnek, min-t ez uton érdekesebb akart válni szerel-mese előtt és ilyen módon akarta meg-nyerni a maga számára.

Nyomban szabadlábra is helyezték.

alatt történt, többször megújuló hatalmas hóesés meghozta a szinte előre látható katasztrófát. A közben beállott olvadás következtében ugyanis a Garonne évtize-dek óta nem tapasztalt mértékben áradt ki.

A város alacsonyabb fekvésű utcáit tel-jesen elöntötte a jéges áradat.

néhol 60 centiméteres vízszlop fekszik. Emberéletben nem esett kár, mert a ha-tóságok előre látták a bekövetkező ka-tasztrófát és a ves élyeztetett házakat ki-űritették.

Párisból jelentik: Pénteken délelőtt ko-moly hideg köszöntött be, havazással és metsző széllel. A keleti részeken szokati-lanul erős hideg van. Az Oise, Aisne és a Szajna erősen megduzzadtak és kiön-téssel fenyegetnek.

Budapestről jelentik: Pénteken este hét órától kezdve Budapest és környékén állandóan erős havazás van. A Dunán-tulon a havazás hóviharrá fajult, ami miatt több helyen forgalmi akadályok ke-ltek. A táviró és tel-fonvonalakat erősen megrongálta a vihar. Altalában az egész ország területén szokatlan hideg

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ

Szombat, vasárnap hétfőn a Metro Goldwyn filmgyár világatrakciója, Lehár Ferenc „Cigánysereném” című operettje után készült színes filmmestermű

„A sasok éneke”

fut. — A főszerepben LEWIS TIBET a Newyorki Metropolitan opera világhírű baritonistája. Két epizód szerepet játszik a filmben STAN és BRAN (Pony és Pony) a közönség kedvencei.

Vasárnap dél 10-től nagy ifjúsági előadás.

Telet. 518. **MODERN MOZGO** BRASSÓ

PREMIER! Ma szombaton, vasárnap és hétfőn PREMIER!
100 százalékos németül éneklő, beszélő filmoperett

„Burschenlied aus Heidelberg”

Szeretlek... Szeretsz... Szeret...

Főszerepben: Willy Forst, Betty Bird, H. Brausewetter, Herman Bloss.
5 slágerdal a szerelem és boldogságról!

Az egész Brassó és vidéke megnézi e filmet!

Ufa-Matadorfilm! Western beszélőgépl

Vasárnap délelőtti Matiné

„A bűnös”

Willy Frisch, Susy Vernon, Bernhard Götzke.

Következik! Szomaházy regénye, Ábrahám Pál zenéje

„Mesék az írógépről”

Renate Müller-el.

Hírek

Töröm a fejemet

Ara már mindennek lement.
De szilárdan áll a cement,
E hirt nem kell szépitni.
Lehet erre építeni?

Egy dán festő, Dániában,
Nem volt semmi mániában,
S mégis meglepetést hozott
Mivel, hogy nővé változott!
Csodálják az újabb testet,
Bár mint festő, jobban festett.

Nem meglegedett éppen
A polgár, Szörény megyében,
Bár eljött a maximális,
Kevés akad, aki hálás,
Azt mondják az ifjak, véneki,
Szörényebbek lehetnének!

Inconnue.

Orizetbe vették a temesvári Friedmann-féle szeszgyár igazgatóit

Mégis megfélekedett a borpárlat

Temesvár, március 7.

A temesvári Unio szállítási vállalat raktáraiban talált 8300 liter vitás eredetű szesz ügyében tegnap óriási feltűnést keltő fordulat történt. — Nicolai György ügyész tegnap délután maga elé idézte a Friedmann-féle szeszgyár igazgatóit és tisztviselőinek egy részét, továbbá azt a szeszügyi inspektort, aki az elraktározott szesz mennyiség ügyében az első vizsgálatot folytatta.

Néhány nappal ezelőtt megjelent Temesváron Varodin nyugalmazott ezredes, szesz-inspektor Anastasiu felügyelő jelenlétében és feltörve az Unio szállítási vállalat raktárát, mintát vett a lefoglalt szeszből, amelyről a temesvári megyei laboratóriumában már előzőleg megállapították, hogy nem feketesz, hanem csak borpárlat. A második alkalommal vett mintákat az állami vegyvizs-

gáló intézetnél elemeztették meg s ottan kiderítették, hogy borpárlatról szó sincsen, hanem feketeszszől.

Varodin és Anastasiu szeszinspektorok feljelentésére, Nicolai György ügyész tegnap délután megkezdte az ügyben szereplő érdekeltek kihallgatását, amely este 10 óráig tartott.

Ekkor a feketeszsz-affér gyanúsítottjait átkísértette a rendőrség, ahol szombat reggelig voltak orizetben. Reggel aztán ismét visszakísérték őket az ügyészre, hogy a jegyzőkönyvek felvételét újra folytassák.

A vizsgálat befejezéséig ma délutánra várható.

Temesváron a kihallgatások óriási feltűnést keltettek s lázas érdeklődéssel várják, hogy az ügy szereplői közül kiket helyeznek vizsgálati fogságba az Unio szállítási vállalat és a Friedmann-féle szeszgyár vezetői közül.

Gajda tábornok egyellen mondata miatt:

Csehszlovákiában egész sereg ujtságot elkoboztak

Prága, március 7.

A csehszlovák képviselőház pénteken foglalkozott Gajda tábornok-képviselő mentelmi jogának a felfüggesztésével, a mit a bíróság az 1929-ben elkövetett rágalmozások miatt kért a parlamenttől. — Az ügy előadója Gajda kiadatását javasolta, mire a tábornok elkeseredetten kiáltott közbe:

— Tudtam, hogy a csehszlovák parlamentben nem lehet az igazságra számítani!

A közbekiáltás nagy izgalmat keltett, majd az elnök megrótt a tábornokot a viselkedésért.

Erről az incidensről számoltak be hűségesen az esti lapok. A közönség azonban nem sokáig elégedhetett a legújabb szenzációkon, mert — óriási izgalom és feltűnés közepette

a rendőrség mindenütt elkoboztatta a lapokat, tekintet nélkül azok pártállására.

Elkobozták a Beneshez közelálló Prager Presset és a Prager Tageblattot. Összedték a kormánypárti Narodny Listy és a kormánytámogató Narodni Politika,

valamint az ellenzéki Poledni List és a Przski List összes példányait.

A nagyarányú lapelkobzás a köztársaság történetében eddig példátlanul álló eset.

A köztársasági kormány megdöböntön törvénytelen cselekedete érthetően feltűnt a közönségnek s a leghajmeresztőbb és legtitokzatosabb hírek indultak utnak. A már kézbekerült lapok körül valószínűsugorogalom alakult ki. Egy-egy lapszámmért, mindegy volt, hogy milyen volt, óriási összegeket kínáltak.

Az eset komikuma egyébként az, hogy Masaryk közírásaiban elnök ma, szombaton ünnepi 81-ik születésnapját és a lapok vezetőhelyen, terjedelmes cikkekben foglalkoznak az államfő személyével. Az egyik lap cikke a sajtószabadság nagy harcának nevezi a köztársaság elnökét, akinek az arcképét is közli.

Ellenzéki körökben azonban az a meggyőződés alakult ki, hogy a sajtószabadság ez a formája aligha növeli a csehszlovák köztársaság és a kormány tekintélyét a külföld előtt.

— Népszámlálás Franciaországban. Párisból jelentik, hogy a népszámlálást az ország egész területén megkezdtek.

— Összevétel után szabadlábra helyezték. Aradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt az aradi rendőrség az aradi textilgyár üzeménél kitört sztrájkmozgás miatt 10 munkást letartóztatott. Ezek közül 5 munkást a törvényszék vádatánca ma délután szabadlábra helyezte. A kiszabadult munkások a vádatánca előtt valószínűsugorogásokat mészélt el azokról a bormalmokról, amelyeket az ügyészség fogházában el kellett seznvedniök. A fogházban puskatussal verték őket, kitepték a hajukat, egész testüket össze-vissza verték.

— EZERPENGÓS PÁLYAZAT A KISEBBSÉGI SORSRÓL SZÓLÓ SZINMŰRE. Debrecenből jelentik: A debreceni Szinpártoló Egyesület legutóbbi ülésén beszámolt elmúlt évi működéséről. Az egyesület állig egy évet alakult meg, de munkája máris rendkívül eredményes volt. A közönség lassan kezd visszazokni a színházba, a színházi előadásokra a jegyeket 80 százalékból az egyesület tagjai vásárolják meg. Az egyesület jelentős anyagi támogatásban is részesítette a Csokonai-színházat. Az ülésen elhatározták, hogy ezerpengős színműpályázatot irnak ki, a pályázó darabnak a magyar kisebbségi színpadon kell szólnia. A pályaműveket 1932 január 1-ig kell benyújtani.

— Földrendés Délserbiában. Belgrádból jelentik: Az éjjel egy óra 17 perckor, majd éjjel 2 órakor a belgrádi földtani intézet 330 kilométer távolságból földlökéseket állapított meg: hasonló észleletet tett ugyanakkor a budapesti földtani intézet is 900 kilométer távolságból. Valószínű, hogy Délserbiában, a Vardar folyó környékén volt földrendés.

— Schneider Józsa grafológusnő külföldi tanulmányutjáról visszatért és lakását, Brassó, Sütő-utca 4. szám alatt újabb vállalkozásokat 100 lejtért Válaszbélyeg melléklendő.

A rendes bélműködés alapja az egészségnek. Este 2—3 szem Artin dragée reggelre normális ürülést biztosít. Kérje orvosától Olcsó!

— ...vadászoravár. Judoitónk jelentik: A csikszentdomokosi határban néhány nap alatt tizenhat juhót téptek szét a farkasok. tegnap meg egy lovat faltak fel. Magyar Dezső csikszenttamási kereskedő, amint a farkasok garázdálkodásáról értesült, tizenkét hajtó kíséretében a veszélyeztetett határrezt átkutatására indult. Fegyvert egyedül Magyar vitt magával s a hajtók sikeres munkája ma hajnalra három óriási farkast terelt les helye felé. Magyar első lövése kettő esett el, másodikra a harmadik. A fenevadakat bevitték a községbe s a szerencsés vadászt ritka zsákmányával együtt fényképen is megörökítették.

— Visszafelé sült el a fegyver. Tudósítónk jelentik: Bécsi István marosvásárhelyi vendéglős Tölgyes község Sötétputna nevű erdőjében vadászott. Fegyverét kitesztítva, abból próbálövét adott le. A fegyver valószínűleg rosszul volt lezárva, mert a ravasz meghúzása után a cső elrepült s Bécsi négy ujját a felrobbant töltény leszakította.

— Embert ölt hatszáz lejért. Tudósítónk jelentik: Ursu Péter ditró-hódosi földműves betért a kocsmába. Összeszámolta pénzét, 800 lejt és italt rendelt. Csakhamar asztalához telepedett Puiu János salamási lókupec egy ismeretlen társával s hármashan folyt tovább a dártdó. Amikor Ursu hazaindult, Puiu, aki sok pénzt sejtett nála, utána ment társával s orozva hátulról leszúrta, majd fejét egy kővel betörte. Az elalélt embertől aztán elrabolta pénzét, 600 lejt, mert a többi barátságosan elitták. Ursu két napi kínkodás után meghalt, Puiut le-tartóztatták, társa elmenekült.

— REINHARDT MEGHIVTAK OROSZORSZÁGBA. Reinhardt pártalanul és teljes inkognitában Rigába utazott. Hivatalosan azért, hogy rigai vendégszereplést megbeszélhesse, Reinhardt rigai utazását Berlinben különféle képpén kommentálják. Néhányan azt állítják, hogy Reinhardt azért utazott a határszélre, hogy a szovjet megbízottal tárgyaljon oroszországi vendégszereplése ügyében. Tény az, hogy Reinhardt és társulata meghívást kapott az orosz szovjet részéről hivatalosan is.

— Gyergyószentmiklóson marad a szolgabírói hivatal. Tudósítónk jelentik: Gyergyószentmiklós város a járási főszolgabírói hivatal lakbérének fedezésére, évi huszonötezer lejt szavazott meg. A hivatal lakbéré így fedezve van s a hivatal nem költözik át Ditróra.

— A brassói sügylet versenye. Holnap, vasárnap délután lesikló versenyt rendez a KSV az ugynevezett történelmi utvonalon, a Pajána—Ördögsücs—Postarét közötti szakaszon. A legelső alkalommal 1909-ben versenyeztek ezen az uton és a holnapi lesikló küzdelmeknek külön érdekességet kölcsönöz, hogy az akkori verseny résztvevői külön osztályba sorozva ugyancsak indulni fognak. A start déluán négy órakor lesz.

— Három magyar footballcsapat utazik ezévbén Délamerikába. Budapestről jelentik: A „Nemzeti Sport” értesülése szerint a folyó évben a három legismertebb magyar egyesület, a Ferencváros, Hungária és az Újpest utazik délamerikai turára. A legérdekesebb a dologban, hogy az érdekelt egyesületek a legnagyobb titokban szervezik a tengerentuli utat, nyilvánvalóan azért, nehogy mint a tél folyamán, Oloszországban, ugy most Délamerikában is lefelé lícitálják és kereszttezzék egymás terveit a turára szoruló proficsapatok.

A kérés.

— Es mondja csak, el tudja maga a leányomat tartani?

— De még mennyire! A saját zsirjába fog fulladni!

(Lustige Blätter.)

— Szolgálatos gyógyszerárak Brassóban. F. év március hó 7—21-ig a déli, éjjeli és vasárnapi szolgálatot Singer Árpád, „Feketetemplom”-hoz címzett gyógyszerár, Kolostor-utca 8. sz. a. és Eichhorn Albert „Feketetoron”-hoz címzett gyógyszerár, Kut-utca 43. sz. a. látják el.

— Családirtás baltával, revolverrel és beretvával. Varsóból jelentik: A Vilna közelében fekvő Krabovska-Vola község Janosik nevű tanítója hajmeresztő kegyetlenséggel végzett családjával s azután önmagával is. Megölte a feleségét, két kiskorú gyermekét, majd a házszoba falára vérbemártott ujjal írta fel a következő mondatot: „Ne gyanúsítsanak senkit, mindent én követtem el — Janosik”. Végül önmagával is végzett a tanító s borotvával felmetszette a torkát. A borzalmas családirtást csak reggel vették észre a szomszédok. A vizsgálat megállapította, hogy Janosik a három gyilkosságot baltával, revolverrel és borotvával követte el és borotvával oltotta ki a maga életét is. Valószínű, hogy hirtelen örlütségi rohamában végzett hozzátartozóival és önmagával.

Szőllőtermelők!

Ha elsőrangú minőségű „ERMELLEKI” nemesített bor és csemege gyökere szőlőoltványokat, valamint oltott gyümölcsfákat szándékoznak ültetni, — úgy saját érdekükben is — szükségeltükét nálam szerezzék be, mert telepemen a legkiválóbb és legübbet termelő világhírű „ERMELLEKI” nemesített bor- és csemegefajokat a legutánosabb árban kaphatják

Pontos cím megadása esetén nagy eredményt képes árjegyzékek minden termelőnek ingyen és bérmentve azonnal megküldöm.

Kágyi Szabó István

az első nagyváradi szőlőoltványtelep tulajdonosa.
Központi iroda: E 20485
Nagyváradi, Str. General Berthelot 6-a.

Ro-mán gyorsírás

tanfolyamot nyit a BERLITZ nyelvkurzusa. A tanfolyam kezdése március 11. Tartama: 20 óra 2 hónap. Jelentkezések: Naponta este 6 és 8 óra között, később március 11-ig.
Brassó, Piaza Libériájai Virágsor 10. emelet.
(A Banca Marmarosch, Blank & Co. épületben.) E 271

Arzén

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden jog fenntartva.)

Tekintélye van. Ő a jószágos Rozi. Takács Lajosné. Megérdemli a kalapemelést. A tiszteletet a jótett egyszerű fegyvereivel érte el.

*

Szendi Mari háza a legszebb a faluban. Tíz esztendő alatt, mióta asszony, látszatra megszédte magát! De csak látszatra. Hatalmas téglalapítkezés, öt szobával, egyik szinte terem nagyságú. Urias butorok állnak a szobákban, puha szőnyeg fogja fel a lépteket. A falon olajnyomatok, pásztorórák és szoktetési jelenetek a multi századvégi festők romantikus modorában.

Szendi Mari a diványon hever, mellette a fia. Szép és jól öltözött asszony, bársonypruszklik van rajta. Keze alig kidolgozott, nyakában aranylánc, egész külseje elárulja a jómódot. A fiu nyolc éves lehet, ifjabb Kovács Sándor. Bluzt visel aranyfő matrózgombokkal. Az anyja átkarolja a nyakát, úgy szorítja magához.

A férfi az asztal mellett ül. Egyszerű ember, magas homlokkal, értelmes gazdatispus.

— Öt hétig vótál Debrecenben. Azsondod, orvosnál. Most meg ismét átjár az uradalomba. Mi dógod ott?

Takács Rozi figyel a párbeszédet. Csendesszavu az ember, de a halk hang mögött izzó érzések húzódnak meg. Takácsné tudja, mi a baj. A férjet a féltékenység lázálmai kínozzák.

Nyilván nem ok nélkül.

A jószágos Rozi közömbösen hallgatja a párbeszédet, de élvez a jelenetet. Hiszen éppen azért jár Szendi Marihoz, mert itt kellő elégtételt kap. Mert a Marinál nem a férfi az ur, hanem az asszony, aki félvállról veszi az urát. Már az esküvő első perce óta. Alig-alig felel neki, alig-alig törődik vele. Az ember szereti az asszonyát, érthető, csudálatosan szép teremtés.

— Minek köll eljárnod hazulról?... Nincs igazságom, Rozi néni!...

Takácsné félvállról válaszol csak:

— De sokat akarnak magik... Vádaszkodnak meg veszekönnék... Hát rabmádkar magiknál a feleség?

Mari oda se figyel. Magához vonja a gyereket és beleduruzsol a fülébe:

— Jaj de nagyon szeretlek, együtlenkém... Nizd, a rossz apád hogy morog magában... Szólj csak neki kedves gyerekom...

A szőke fiucska tekereg anyja mellett, mint egy kandur, majd odakiált az apja felé:

— Nem szigyeilli magát, idesapám... Mit morog idesanyámra?

— Nyughass te, mert odavágok...

Minden harag, minden idulat, minden komolyság nélküli az apa hangja. Meg nem ütne ő a gyereket, hisz az egyetlen, majd megveszne érte mindketten. Tudja ezt a fiu is, még a szeme se rebben. De az anyja azért megvédi a nemlétező veszedélem elől.

— Vágja kend az öreganyját... Inkább ü kendet!

Azzal Takácsné felé fordul.

— Hajja-e, Rozi néni!... Az uradalom elaggya az egisz boromat...

— El-e?

— El. Egybe. Az állami borpincének

Szolnokra. A báró elintézi. Tizenkét forintért hektónként.

A férfinak lecsikkan a feje. Mert ezek a szavak neki szólnak. Hogy a báró elaggya. Jobban mondva az ispán, mert tudja ő, hogy onnan fúj a szél. A Makros Samu felől.

Jó neki is, hogy tizenkét pengőt kap akójáért. Egybe. Tíz forint itt a legnagyobb ár.

De mért adják el éppen az ő termését?

S mi haszna abból, hogy elaggyák? Igaz, épült itt az új ház, de tele adóssággal. Még a föld egy része is be van kebelezve.

Sok a vendég náluk. A képviselő, ha lejön, itt száll meg. Az ispán mindig átjár. Jegyző, rektor, Zsuzsa, Rozi minden naposak. Olyan vendégeskedés van náha, hogy lakoznak is beillenék.

Ez pedig viszi a sok pénzt. Mari sem dolgozik, inkább öltözködik, hol itt van dolga, hol ott. Bejár Debrecenbe, Szolnokra. A fiuk akár a báróé.

Borzasztóan szereti az asszonyát. Fél, remeg érte, isteníti. Az meg semmibe veszi. Pedig hogy élhetnének. De így? Hisz alig merészel már szólni hozzá. Fenygetőzik, hogy elhagyja.

Nem élne túl.

— Hallja Sándor, eladtam a bort egiszben...

Hogyne hallaná.

— Mért ipp a mi borunkat aggyák el?

— Ahelyett, hogy örüne, még gyanusodik?... Magának se mondok többet semmit. Elig, ha az én termésem veszik át... Maga meg gondoskodjon a magáiról... Mit szól Rozi néni a papunkhoz?

— Mit szójak hozzá?

— Kezicsókolomot köszön a Tabajdy llonnak... mert ü a rektorné.

— Kezicsókolomot?

— Aszt. Nekem meg aggyon isten Mari. Hát a fíjad hogy van?

— Nekem meg Rozi néni lelkem kicsinyál az ura?...

Néhány szó, amibe benne van a falu egész társadalmi hiusága.

Mert ez a kezit csókolom néhány hét óta, mióta a pap merő udvariasságból, szívélyességből elkezdte, az összes asszonyok problémájává lett. Nem azért, mert kiemelte a labajdy llonát a paraszti sornak dukáló aggyonistenből, hanem azért mert kézzelfogható módon ráemlékeztette őket arra, hogy a paraszti sornak csak aggyonisten dukál.

Hát az különb, mint ők?

A pap maga is tudta, hogy ez a jelenetelen apróság súlyos esemény lett. De tetetetlenül állott a kérdéssel szemközt. Mert vagy abbahagyja a kezicsókolomot, ami lehetetlen, kinos és nevetséges, vagy pedig mindenkinek csókolja a kezét, ami még lehetetlenebb, még kinosabb, még nevetségesebb.

Messziről számárságnak látszik az egész. De közlőrl...

Mult vasárnap már sokan elmaradtak a templomból azok közül is, akik eddig el nem mulasztottak volna egy istentiszteletet sem.

A pap személyükben sértette meg az asszonyokat. A hiuság az a fegyver, mely csak egy golyóval lő, mégis száz szívet sebez meg.

— Ha mán rektorné, akkor kezicsókolom, naaccságos asszony. Velük össze-

tert. Nekünk pedig mi van az egyházi adóval, Rozi lelkem?

A vérig sértett önérték méltatlankodásának hangsúlya festi meg ezeket a szavakat.

Szendi Mari még szorosabban karolja a fiát, az egyetlent. Ebben a mozdulatban már benne van, hogy ettől a fiutól vár ő elégtételt. Ez lesz ur, pap vagy fiskális, talán orvos, sőt főszolgabíró s majd az ő fénye megvilágítja azt a sötétséget, melyben neki csak aggyonisten dukál.

A gyermek kényelmesen hentereg a hátán, szinte kéjesen játszadozik az anyja mellett. Finomszálu, szőke haja belelóg az arcába, csöppet sem tesz férfias benyomást, inkább úgy néz ki, mint egy nagy játékos macska.

Kovács Sándor némán ül az asztal mellett, nem érti az egész kezécsókolom problémát, mi a fenét akarnak tőle az asszonyok? Milyen ostoba gondjaik vannak a szoknyás állatoknak, ahelyett, hogy otthon ülnének és örülnének a napnak, földnek, gyerekeknek, embernek, háznak, életnek.

Marja magát az asszonyáért. Egyszer még valami bolondot fog cselekedni...

II.

— Ettől küvéredik, isanyám... ettől, hogy egisz nap ott ül az asztal mellett. Lassan ki fog dagadni a büriből...

A bába derűsen hallgatja a leányát. Szereti. Két fia is van, azokat nem állhatja. Nem várt gyerekek voltak. Ha tehetne volna, meg sem születnek. De a lányát szereti. Az ő fajtája belülről is, kívülről is. Még a bandzsaságát is örökölte.

Mondhat neki bármit. Jó, hát küvéredik. Nem maj csirke már. Felül a negyvenen. De azért...

— Mozoghatnik egy kicsit. Hogy leaggyon a hájából...

— Nyughass mán!.. Nem látud, hogy dógom van?

Tényleg, dolga van. Azt figyel a másodnapja, milyen csodálatos is a legyek halála.

Nem úgy döglének meg, mint régen. Az ő gyermekkorában elkinlódtak napokig is. Enyves papirt kötötték spárgán a mestergendára. A légy rászállott a cukrozott ragacsra, lábait beletapadtak az enyvesbe s mennél jobban kapálódzott, annál inkább odatapadt a kulimászhoz. — Némelyik még harmadnap is mozgott, próbálkozott, rángatta magát, míg kiadta minden erejét és szépen kilehelte lelkét az enyv mocsarában.

Vagy még régebben, az ő gyermekkorában. Amikor egyszerűen csak aggyoncsapdosták őket, ha nagyon elszaporodtak a bögoly. Emlékszik egy forró nyárra, a mikor olyan sok volt a fireg, hogy a páni rendelőre kellett pusztítani. Egy nap az egész falu munkába állott, hadjáratot indítottak a legyek ellen. Kellett, mert a marhákat halálra kínozták. Ő a hugával, a Lidivel külön vadászatot indított.

Zsuzsa a testvére felé fordul. Gazdag parasztasszony ez is, harmadéve költözött be Nagykompra.

— Lidi, emlékszel rá, mikor legyeket süttöttünk?

— Bolond vagy, Zsuzsa... Legyeket?

— Legyeket hát. A sparherdon...

Lidi nem emlékszik. De Zsuzsa előtt pontosan felrémlik a kép, ahogy kitepték a legyek szárnyát és az állatokat rátették a tüzhely izzó vaskarikájára. Egy percig ide-oda futkostak, amíg a lábuk leperzselődött, aztán felfordultak és lassan áttüzesedve elhamvadtak. Szinte maga előtt látja az egészet, visszaemlékezik, hogy bámulta ezt a színjátékot, százsor is megismételte egymásután, amíg be nem telt a tüzhálal borzalmas szórakozásával.

De ez régen volt. Most a legyek úgy halnak meg, mint az urak.

— Nizzed csak, Lidi, uri huncfutság.

Valóban, uri huncfutság ez. Mert azt

(24-ik közlemény)

még megérthette az ember, hogy a bögolyöket seprűvel agyonverik. Az is egyszerű és természetes ész szerint való, hogy a legyeket rácsalják a cukrozott-enyves papírra s hőtükig odaragasztják őket. De amj ma van, azt már el se lehetne hinni, ha nem a saját szemével látaná az ember.

A légy a levegőben zümmög, semmi baja, az előbb még odapiskoskodott az ablakra, de amint az asztal fölé ér, hirtelen szédülni kezd, nekirepül a falnak, mintha meghibbant volna, majd egy percre mulav alázuhan s nincs élet benne.

Ravasz dolog ez, röptiben öli meg az állatot. Pedig se nem eszik, se nem iszik hozzá sem érnek. Még a közelébe se közelelni. Egyszer csak lefordul.

A bába előtt az asztalon kis kerek tányérka van ujnyi vízzel. Ebben ázik az uri huncfutság, egy kerek itatóspapír. Másodnapja figyel már Zsuzsa a papírcsodálatos hatását. Látszatra nem történik semmi. A víz nem változtatja színét tőle, csak a kék festékek nyomait betűk áznak le az itatóspapírról. Az van rányomva: Gyorsan ható légypapír. Globus gyártmány. Darabja négy fillér.

Az ő nyelve ugyan nem jár a fillérre, Neki csak krajcar marad az.

Nem látszik semmi. Pedig az kell legyen, hogy a vizet megmérgezi. A víz meg továbbmérgezi a levegőt. A légy elkapul, lefullik, odavan. Tele van az egész konyha velük. A fene egye meg közel van az istálló, attul szaporodnak, úgy el a nyavalyásai. Tegnap a levegő is belehullott kettő, már főzni sem lehet, hacsak le nem takar mindent.

A testvére készülődik elfelé.

— Jó dógod van, Zsuzsa. A legyekkel bajludsz. Aztán nizz át...

— Nizhetek.

Ez a légyügy nem megy ki a fejéből. Egyet fölvesz a földről, közel viszi a szeméhez, úgy vizsgálja. Nincs semmi változás rajta, pedig alaposan szemügyre veszi a fejét, a torát, a potrohát. Ha nem volna olyan merev, azt gondolná az ember, hogy alszik.

— Aszongyák, arzin van bennel — szól oda a lányához.

— A' lehet.

— Mint a szerencsikában.

Mert az arzént ismeri Zsuzsa. Elég szőpitőszert csináltak a faluban belőle az ő lánykorában. Azzal kenték az arcukat. A szerencsikával.

Sőt a patkányirtásra is arzént használnak. A legyöket kiteszik a levegőre, aztán porrátorik. Olyan fehér lesz, mint a liszt. Se ize, se szaga.

De hogy a levegőben is gyilkol, azt nem tudta. Csuda ez.

Hátha az embert is úgy megölné, hogy meggyanulatlunul az utcán vagy a mezőn és egyszerre csak összeesik. Asse tudja, hogy baja van, kicsit álmos, kicsit szédül, ledül és többet nem kel fel. Megnézné száz doktor, nem látszik rajta semmi. Mint a legyen sem. Csak merev. De azért halott, hogy merev legyen.

Egész lényét eltölti ez a gondolat, izgatja, lelkesíti, nyugtalanítja.

Ha ő tudna ilyen óriási emberölő légypapírt csinálni!

Ostoba gondolat.

De megrészegedik tőle.

Olyan volna, mint a bíró, az ügyész, az ügyvéd és a hóhér együttvéve. Senki se sejtene s mégis ő lenne a legerősebb, a leghatalmasabb. Eligazítaná a dolgokat, mint egy titokzatos szellem.

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat díjtalanul kapják. Fizessen elő a B. L. nap, hogy mindennap rendszeresen olvashassa a legjobb romániai magyar lapot.

Március

SZEKELY & RÉTI

Butoraink
Araink
Fizetési
feltételeink

ERDÉLYRESZ. BUTORGYAR RI
Marosvásárhely — Nagyszéhen
BRASSÓ

SZENYÁCIÓSÁK

Butoraink
Araink
Fizetési
feltételeink

ERDÉLYRESZ. BUTORGYAR RI
Marosvásárhely — Nagyszéhen
BRASSÓ

A német szociáldemokrácia parlamenti csapdájában

Berlin, március 7.

Hitler 107 barnaingesének és függelékének, a Hugenberg-csoportnak kivonulása a Reichstagból, a maga nemében páratlan parlamenti helyzetet teremtett, amelynek most a szociáldemokraták isszák meg a levét. Meg kell adni, hogy a kivonulás igen ügyes taktikai fogás volt a nemzeti szocialistáktól. Ugyanis a kivonulás az igen fontos s nagy ellentétet kiváltó hadügyi költségvetés és az újabb agrár-törvények tárgyalása előtt történt. Tudvalevőleg Brüningnek nincs parlamenti többsége s parlamentáris uton csak úgy tud valamit elérni, hogyha, vagy a töle jobbfelé álló nemzeti szocialistákra, vagy a balfelé álló szociáldemokratákra támaszkodhatik. Eddig, nagyon ügyesen, a kettő egymás ellen való kijátszásával sikerült jobbnyre egy alkalmi parlamentáris többséget szereznie.

A nemzeti szocialisták s Hugenbergék kivonulása ellenben azt jelenti, hogy a Reichstagban a szociáldemokraták és a kommunisták együtt többségben vannak a polgári pártok felett.

A kommunisták hamarosan rájöttek, hogy ez a helyzet kitűnően kihasználható propaganda-javaslatok behozására s a szociáldemokrácia hitelének aláásására választói előtt.

Egyre-másra terjesztenek elő olyan törvényjavaslatokat, amelyek a szociáldemokrata pártvezetők előtt éppen oly kedvesek, mint a kommunisták előtt, mindig aláhúzza, hogy a javaslatnak megvan a többsége a Reichstagban, ha a szociáldemokraták velük szavaznak.

Először a Remarque-film eltiltásának felfüggesztésére terjesztették be javaslatot, ami még a baloldali polgári pártok előtt is szimpatikus, tehát biztos többségre számíthat, ha a szociáldemokraták rászavaznak. S szavazhatnak ellene, ha nem akarják, magukat kompromittálni teljesen tömegeik előtt? Viszont a másik oldalon ott áll Brüning a Mumussal: utánam csak a nemzeti szocialisták jöhetnek, vagy parlamentárisan, vagy puccsal. — Eddig mindig ezzel a kimondott és kinemondott íjesztgetéssel szerelte le Brüning a szociáldemokráciát. Ez esetben azt lehetett gondolni, hogy az ügy nem annyira komoly, hogy Brüning feltétlen behódolást kívánna. S mégis megtörtént:

a szociáldemokraták a Remarque-film feloldása ellen szavaztak, valami erőszakolt, formális kifogással.

De, úgy látszik, a felháborodás saját táborukban tulságos nagy volt, mert tegnap benyújtottak egy javaslatot, amelyben szépen kérik a kormányt, hogy vizsgálta felül a film betiltását.

De aztán jött még egy nehezebb helyzet.

A kommunisták benyújtottak egy javaslatot, mely nagyon radikálisan megadóztatja a nagy jövedelmeket és nagy vagyonokat.

500.000 márkán felüli vagyon után fizetendő egy egyszeri 20 százalékos adó. Az összes osztalékok, felügyelőbizottsági tagi jövedelmek után 20 százalék adó fizetendő s minden jövedelem, mely 50.000 márkát meghalad, szintén 20 százalék adó alá esik. A milliomosok adója, ahogyan elnevezték s amely teljesen fedi egyébként a szociáldemokrata programot Szavazhat-e ellene a párt? Viszont, ha rászavaz, akkor törvény lesz, mert a kommunisták 220 szavazattal rendelkeznek, szemben 200 polgári szavazattal. Egyszerre sikerült kinyitni a dolgot bizottságosdival.

De a kommunisták gondoskodtak újabb Schilla és Charibdis-ekről a szociáldemokraták számára, ahol hajójuk zátonyra fut. — Most, amikor Schiele birodalmi táplálkozásügyi miniszter újabb és újabb terhekkel akarja súlyosbítani a nagy tömegek helyzetét az agráriusok érdekében, a kommunisták javaslatot nyújtottak be 120.000 tonna külföldi olcsó faszasztott hús beengedésére, aminek per az a helyi agráriusok nem örvendek. De a javaslat annyira a nagy tömegek érdekében fekvő, hogy egy magát szocialistának mondó párt lehetetlen, hogy ellene szavazzon. S teljesen a szociáldemokraták se merték megtenni. Elnevezték ugyan a kommunisták indítnyát, de azonnal benyújtottak egy másikat, amely 100.000 tonna faszasztott hús behozatálát engedélyezi. Ezt a kommunisták szavazatokkal törvényverőre is emelték egy s más törvénnyel, de mégis a faszasztott hús közellentül s kellemesen érintő javaslatokkal törvények felfüggesztésével melyek között talán a legkellemetlenebb volt az ún. kenyér-törvény, amely arra kényszerítette a malomokat, hogy rozsot őröljenek a

Luzához s a vendéglősöket, hogy rozskenyeret áruljanak.

De ez még mindig nem a legveszélyesebb szirt, mely a szociáldemokraták előtt áll.

A következő napokban lesz aktuális a hadügyi költségvetés

s ezen belül a Panzerkreutzer B. megszerzése. Természetesen a kormány köti magát programja e legfontosabb pontjához s mivel nélküle nincs többsége, következő napokban

Kinos botrány egy budapesti színház kulisszái mögött

Deák Árpád artistaszínész megvasalva vitték el a rendőrök

Budapest, március 7.

A Fővárosi Operettszínház legújabb nagysikerű operettjének, a Csodabárnak előadása közben kinos incidens történt a kulisszák mögött.

Deák Árpád 33 éves artistaszínész a színpadok mögött inzultálta Dolly Ferrer színészt és Nagy Jenő színházgárdát.

Az inzultus okai egyelőre ismeretlenek. A kulisszák mögött elcsattant ütlegek után következő általános kavarodásnak a szolgálatot teljesítő rendőr akart véget vetni.

Deák Árpád azonban ellenszegült, míg végre detektívek vonultak ki és a felütőn izgatott embert bilincsbe verve elszállították.

A kinos affér minden bizonnyal utolsó felvonása egy nagy, de egyoldalú szerelmen regényének. A botrány hőse, Deák Árpád artistaszínész már régóta lerázhatatlan udvarlója volt Harmath Imre ismert budapesti író feleségének, Szokolay Olly primadonnának. Deák minden lehetséges eszközt felhasznált arra, hogy Szokolay Ollyt meghódítsa.

Legutóbb expressz levelet írt neki, a

teli a szociáldemokrata parlamenti párttól, hogy megszavazza. Ugy, hogy

bár évtizedekig a hadi készülődések ellen hadakozott, a német szociáldemokrata párt kénytelen páncélos cirkálók építését s egy nagy hadi költségvetést megszavazni a kommunistákkal szemben.

Nem jelent ez öngyilkosságot lefelé?

S közben meg voltak a községi választások Braunschweigban. Itt a nemzeti szocialisták vannak kormányon s óriási gyarapodást reméltek. Ezzel szemben az történt, hogy a választásokon 3k mindössze ezer szavazattal kaptak többet, mint az őszi választások alkalmával (83.000 helyett 84.000-et), viszont a kommunisták hat ezret nyertek, a polgári pártok tömegeket veszítettek, a szociáldemokraták szintén sokat, mintegy tízenötezeret. Ezek a választások igen fontosak, mint a közvélemény fejlődésének mértéke ősz óta. S így látszik, a szociáldemokratákat megijesztette: addig védekeznek engedményekkel

felfelé, amíg teljesen elvesztik a talajukat lefelé.

Ugy, hogy most a hadügyi költségvetés megszavazását nagyobb szociálpolitikai engedményektől akarják függővé tenni, hogy úgy tegyék lehetővé választóik számára, 20 százalékos adót kívánnak, tantémekekre, 10 százalékos emelését a 8000 márkán felüli jövedelmek adójának, a további bérleszállítások megakadályozását, az árleépítő akció folytatását s még hasonlók. A hírek szerint azonban Brüning nem hajlandó ezeket elfogadni s azt követeli, hogy a szociáldemokrácia ellenszolgáltatás nélkül nyelje le a páncélos cirkálót.

A politikai helyzet tehát nagyon válságos. Minden attól függ, mire határozzák magukat a szociáldemokraták: ha nem merik lenyelni a páncélost, vége Németországban a parlamenti játéknak. Brüning azt igéri, hogy visszalép s hogy mi jő utána, azt senki se tudhatja.

Dienes László

sán és figyelmeztették, hogy hasonló kétésebecsett trükkökhöz ne folyamodjék, mert komoly kellemetlenségeket zúdítanak saját fejére.

Az elkeseredett szerelmes javulást ígért, de azért este mégis csak elment a Csodabár előadására, amelyben Szokolay Ollynak is szerepe volt. Itt aztán megtörtént az affér, mely után Deákot beszállították a rendőrfőkapitányságra. Kihallgatása alkalmával olyan izgatottan és zavartan viselkedett, hogy elmebeteg benyomását keltette. Egyelőre ott tartják a főkapitányságon, hogy elmeállapotát megfigyeljék.

Két nagyváradi jogakadémiai tanár harca a bíróság előtt

Nagyvárad, március 7.

Három évvel ezelőtt, amikor a liberálisoknak hanyatlani kezdett a nagyváradi jogakadémia, római jog tanszékére kinevezték tanárrá Mosoiu Tiberiut, Mosoiu generális fiát.

A protekcionizmus alapján nyugvó kinevezés mélyen sértette egy Mototolescu nevű régebbi jogtanár önértékét, aki maga aspirált erre a katedrara. Mototolescu a kinevezés ellen közigazgatási panaszt adott be, amelyet azonban úgy a nagyváradi bíróság, mint a bukaresti Semmitőszék elutasított.

Most Mototolescu professzor megismételte felelősségét, más formában, hogy érvénytelenítse a tábornok fiának egyetemi tanári kinevezését.

A pört tegnap tárgyalta a bíróság, de az ellenlábás jogtanár kísérlete most sem járt eredménnyel. Mosoiu Tiberiu hivatkozott arra, hogy ebben az ügyben már egyszer a bíróság döntött, azt a Semmitőszék jóváhagyta, tehát a döntés jogerőre emelkedett.

Jogerős tanár tehát a nagyváradi jogakadémián Mosoiu Tiberiu, de, hogy a jogban milyen erős, az más kérdés marad.

FIBRA

KONFEKCIÓ TELEP, Brassó, az ország legnagyobb ilyen üzeme, az áruk olcsóbbodása érdekében, a közvetítő kereskedelem kiküszöbölésével, megkezdi a detail árusítást nagybani árakban.

Az ország minden nagyobb városában létesített lerakatai a közeli napokban megnyílnak és forgalomba hozzák a FIBRA, kivitelben és minőségileg elismert kitűnő gyártmányait. — A brassói lerakat

Kapu-utca 50. szám alatt

(volt Zacharias butor-lerakat) **f. hó 10-én nyílik meg**, ahol a leghatalmasabb választékban áll majd a né. közönség rendelkezésére: női-, férfi- és gyermekruhák, valamint kabátokban.

A FIBRA jól ismeri a mai suiyo viszonyokat, a közönség vásárlóerejét, s ezért árait a legolcsóbban szabta meg.

A megnyitás rendkívüli meglepetést tartogat a né. közönség számára. Gyártmányainak további népszerűsítése érdekében piacra hoz a FIBRA:

Férfi öltöny elsőrendű kivitel, Lei **900** minden divatszínben

Női kabát kiváló minőség, elsőrendű elkészítésben „ **980**

Gyermekeköltöny iskolai ruha, tiszta gyapru (3 - 10 évesig) **300**

Ezen cikkek olcsó ára csak a megnyitás első 3 napjára érvényes, ezen idő letelte után nem lesz már módunkban ezen rendkívüli árakat fenntartani.

A szépszakállú Burileanutól — a kisütött bajuszu Mironescuig

Halló 213-79... lemondott már Mironescu miniszterelnök?...

A bukaresti vészirbörzén, ahol leszállt az ázsioja a Mironescu-kormányának

Bukarest, március 7.

A késő délutáni órákban még ez volt a prognózis: A kormány minden percben lemondhat, ha nem sikerül Burileanunak, a Nemzeti Bank elnökét jobb belátásra bírni.

És így került Burileanu, kormányzó az érdeklődés homlokterébe. Ha Burileanu, kitart a régi álláspontja mellett és nem enged meg, hogy Rist és Auboin urak felturkásszák a Nemzeti Bank titkos feljegyzéseit, akkor nemcsak a párisi kölcsöntárgyalások hiúsulnak meg, hanem megbukott a Mironescu-kormány is.

Pár szót Burileanuról: Az Averescu-kormány alatt járt le a Nemzeti Bank kormányzójának, Oromulu-nak mandátuma és így az Averescu-kormány került abba a rendkívüli kedvező helyzetbe, hogy e fontos intézmény kormányzó állását betöltse. Averescu tábornok annak idején az ilyen kérdések elintézését teljesen Gogára bízta, — aki történetesen a márványfalakkal borított Burileanu-palotában lakott. Négy év előtt történt és így ma már nehéz volna kikutatni, hogyan történt. Véletlen volt-e, vagy tényleg az Averescu-párt hivatalos álláspontja került-e kivételre, — amikor Goga házigazdáját, a mérhetetlen vagyonnal rendelkező Burileanun nevezte ki az Averescu-kormány a Nemzeti Bank kormányzó székébe.

Tessék elképzelni egy nagyon elegáns öreg urat, fehér kamászlival, csillogó monoklival, hosszú, feltűnően gondozott szögletesre vágott fehér szakállal. Ez a hosszú, gondozott fehér szakáll jellemzi a legjobban Burileanun. Ezt a szakállt, mindennap fésülni kell, ápolni, a makrancos szakáll-szőröket mindennap nyelni kell. Egy ilyen szakállköltemény részére külön borbélyt kell angasztálni, aki minden délután legalább egy félórát tölt el azzal, hogy ezt a szakálldiszt rendben tartja.

A pénzemberek szakállára mindig sokat adtak. Burileanunak a Lascar Catargiu Boulevardon lévő márványpalotáján kívül még van egy egész sereg háza Bukarestben és a vidéken. — A kolozsvári Newyork palotát is ő bérl. Erdei vannak, petróleum földjei... tipikus regáti politizáló bojár, akinek tulontul elég pénze van ahhoz, hogy főfoglalkozásként politikusként jelenthesse be magát.

Amikor az Averescu-kormány megbukott, mindenki azt hitte, hogy a liberálisok egy-kettőre kiteszik Burileanu szakállát a Nemzeti Bankból. Az igaz, hogy a mandátuma öt évre szól, de viszont Bratianu Vintila lett a pénzügyminiszter és mindenki legalább is úgy tudta, hogy a makacs Vintilának bizonyosan akad valami alkalmas ürtügye arra, hogy az Averescu-párt által kinevezett kormányzót kiugrassa. De nem így történt. Burileanu felkereste Vintilát. Egy óra hosszat beszéltek egymással és minden szépen elrendeződött. A liberális pénzügyminiszter és az Averescanus kormányzó között soha nem is volt semmi konfliktus. Aztán jöttek a nemzeti parasztpártiak. Itt egy új fejezet kezdődött a kormány és a jegyzőtestet kormányzója között.

A nemzeti parasztpárt pénzügyminisztere hosszú ideig Madgearu volt és Popovici. Népszónokok, egyszerű polgárok, a plebs gyermekei. Most már sokkal nehezebben ment a tárgyalás Burileanunak. — Két év telt el, mióta együttműködik a Burileanu a nemzeti parasztpárti kormánnyal, de, ha visszaemlékezünk, azóta, alig volt olyan két-három hónap, hogy ne lett volna valami súlyos krach a kormány és a jegyzőtestet között.

De ezenkívül még a kulisszák mögött is történtek dolgok. Mindenki tisztában volt azzal, hogy Burileanu még máig is nagyon hálás Gogának, hogy ebbe a nagyszerű állásba behozta. A bukaresti újságírók, ha valamit el akartak érni Burileanunál, felkeresték Gogát és megkérték,

hogy telefonáljon a Nemzeti Bankhoz. Egy ilyen telefonintervenció — százszázalékos eredményt hozott mindannyiszor. Szóval, Goga és Burileanu között a jóviszony egy pillanatra sem szakadt meg. Így aztán nem kell sok fantázia annak a feltetelezésére sem, hogy Burileanu politikai tanácsokat is szívesen fogadott el Gogától.

Igy, — ilyen előzmények között jutunk el az aktuális kérdéshez, — a helyzet úgy hozza magával, hogy Burileanu kezébe van letéve a kölcsön és ezzel együtt a kormány helyzetének a sorsa is.

Hát ilyen körülmények között lehet-e egy pillanatig is csodálkozni azon, hogy Burileanu ezt a legelső alkalmat alaposan ki fogja használni, hogy borsót törjön a Mironescu-kormány orra alá? Adhatott-e Goga más tanácsot Burileanunak, hogy: mereven kitartani... hiszen ez kormánybuktást idézhet elő. És aztán maga a probléma is nagyon hálás és népszerű volt. Arról volt szó, hogy eltűrhetti-e a Nemzeti Bank a külföldi bankárok által delegált francia szakértő ellenőrzését? Hát, persze, hogy nem. És ezerszer nem, ha ezzel a Mironescu-kormány helyzetét sikerül megintatni... Ezzel már csak tartozott Burileanu Gogának, aki ebbe a gyönyörű pozícióba belesegítette négy év előtt.

Mironescu

Tegnap lapzártakor, amikor a brassói szerkesztőség türelmetlenül érdeklődött a telefonvonal tulsó végén a kormány helyzetéről, ebben a mondatban süríthettük össze a politikai helyzetet: A kormány lemondása minden percben várható. Ami azóta történt, így foglalhatjuk össze:

Délután négy óra. Strada Pitar Mos 5. szám. Itt lakik Mironescu miniszterelnök. Mironescu itt a saját villájában fogad, itt tartja meg az összes politikai megbeszéléseit és csak egészen kivételesen megy be a Calea Victoria-uti Cantacuzino palotába, ahol a miniszterelnökségi helyiségek vannak. A fővárosi lapok képviselői lent várnak a villa halljában. Tisztában vannak azzal, hogy e pillanatban egyedül Mironescutól lehet valami biztosat megtudni. De Mironescu még nem érkezett meg. Hol lehet e pillanatban? Délben a királynál ebédelt. Ha az ebéd akármilyen későig is elhúzódott, de délután négy órakor már csak vége kell, hogy legyen...

A telefon állandóan csilingel. Valaki a várakozó újságírók közül felemeli a telefonkagylót:

A vonal tulsó végén egy távoli hang:
— Halló ott 213-79?
— Igen.
— Mironescu miniszterelnök lakása?
— Igen.
— Igaz, hogy Mironescu lemondott?
Az újságíró nevetve teszi le a kagylót:
— Hja... ha én ezt tudnám...

Tíz perc múlva megérkezik Mironescu. Kisütött fehér bajusz, piros pozsgás, állandóan mosolygó arc. A királytól jön, talán már le is mondott. Egész nap tárgyal, kölcsönről, kormánybuktásról... és mégis mosolyog. Persze, ő meglehet.

A vagyonát százmillió lejre becsülik. Mióta miniszterelnök lett, még nem vette fel a fizetését. Háború előtti politikus-típus, akinél a politika játék, vagy sport, vagy talán csak szórakozás.

Ramosolyog az újságírókra. Mond valamit. De aztán utána teszi, hogy nem az újságok részére mondta. Csak egy információképpen. Körülbelül ennyit:

— Hát lehet azon csodálkozni, hogy a francia bankárok most nehézségeket csinálnak, amikor Burileanu, a Nemzeti Bank kormányzója olyan sértő és brüsszli módon utasította el a franciák kérését?

De arról, ami azóta történt, egy szót sem.

A kamarában

A kamarában:
Alig tartózkodik valaki az ülőteremben. Mindenki ott tolong a miniszteri folyosók körül. Titokzatosan suttogó csoportok alakulnak. Minden percben más és más rémhír száguld végig a folyosókon. Kényszeredett mosolyok az arcokon. Maguk a miniszterek sem tudnak semmit. Ők is idegesen küldik a kabinet főnökeit a telefonhoz: Halló 213-79... Mironescu miniszterelnök lakása...?

Hogy jellemezzük, mennyire ideges és

tájékozatlan a kamara egy ilyen kormánykrisissal teli órában, csak ki kell jegyezzük a noteszünkéből az alábbi megjegyzéseket:

Délután öt órakor:

Bármi is történjék a Mironescu-kormánnyal, a nemzeti parasztpárti rezsim megmarad. Tehát, ha a kormány megy is, de a párt marad.

Öt óra tíz perc:

Mironescu roppant erősen áll az udvarnál. Nem képzelhető el egyetlen kombináció sem, melyben e pillanatban ne Mironescu játszaná a főszerepet. Képzljén el egy egynégyszemter nagyságu, egy méter magas cementblokkot, ahogyan ezt egy ember nem képes elmozdítani. — Éppen úgy lehetetlen ma Mironescut kibuktatni. Mironescu nagyon erősen áll...

Öt óra tizenöt perc:

...illetve esetleg Maniu is szóba kerülhet. Na most feladnak neki egy táviratot, holnap estig repülőgépen már hazaérkezhet. Végeredményben furcsa is lenne,

Meetalálták a gazdasági krízis megoldását

Bártfalva községi tanácsa moratoriumot kér a kormánytól összes adósságaira

A községi tanács meg akarta tiltani a végrehajtások foganatosítását

A máramarosszigeti bankok gazdaságilag indexre tették a község lakosságát

Máramarossziget, március 7.

A máramarosi falvakban egyre jobban urrá lesz a legkésőbbi nyomor. A nemzeti parasztpártnak kormányrajutásakor Máramaros megmentésével kapcsolatban elpuffogatott jelszavai csak a pusztába kiáltott üres frázisok maradtak és ami a megye megmentése érdekében történt, az jóval kevesebb a semminél. A kormány eddigi cselekedetei kivétel nélkül rosszul sülték el és az általános gazdasági helyzet csak rosszabbodott.

A máramarosi falvak lakosságának rémes nyomorára mi sem jellemzőbb, mint az a terv, amelyet az egyik falu, Bártfalva községi tanácsosai vetettek fel a amely szerint

a községi tanács határozatilag ki akarja mondani, hogy Bártfalva község területén tilos végrehajtást foganatosítani.

Bártfalva községi tanácsa a kérdéssel kapcsolatban néhány nappal ezelőtt gyűlést tartott. Codrea Iuon községi híró részletesen foglalkozott a lakosság minden képezelget felülmúló inségével, amely napról-napra kétségbeesettebbé válik anélkül, hogy valami kilátás volna változásra.

Tavaly a termés annyira rossz volt Máramarosban, hogy a falu lakosságának még az ujesztendőig sem biztosították élelmét.

Pénzért kellett volna a legprimérből szükségletet fedező kukoricát venni, nehogy családostul éhenpusztuljanak, azonban a legcsekélyebb jövedelmi források hiányában még erre sem telik.

— Tehetetlenül hallgatjuk éhes gyermekeink sírását — mondotta a község bírája — kölcsönt sehonnán sem remélhetünk, mert a bankok látják, hogy munkakalkalomban hiányában még a kamatokat sem tudjuk fizetni. Végrehajtók pedig naponta járnak a faluban foglalni és árverezni, de még a tetemesen megnövekedett perköltségeket is képtelenek behajtani.

Az adósság pedig állandóan növekszik és mi egyszerre csak arra ébredünk, hogy elcicálták az utolsó darabocskát földünket is, amelyet soha vissza nem szerezhetünk.

A pereskedés kész veszedelmet jelent ránk, amikor 300 lej tartozás után a perköltségek több mint 2000 lejre rugnak.

CSAK MORATORIUM SEGITHET.

A tanács egyes tagjai azonban tisztában voltak azzal, hogy a fenti terv nem vilető keresztül, mert a határozat törvényellenes volna, sőt ezen a címen fel

ha a kormánykrisis tényleg a párt elnöke, Maniu nélkül játszódhatna le...

Ujabb öt perc múlva:

...a Maniu kombináció egészen fals. A király sohasem fogja többé Maniut miniszterelnökké kinevezni. Politikai naivitás egy Maniu kombinációról beszélni. Mironescu lemond. Viszont megint csak Mironescu kap miniszterelnöki designálást. De: Popovici a párisi tárgyalások szomorú hőse lemond. — Madgearunak ugyancsak le kell mondania. Manoiilescu lesz az új pénzügyminiszter, Camarasescu veszi át Madgearu örökét és most tanácskoznak, hogy Manoiilescu helyébe ki kerüljön...

Félhétkor ez volt a helyzet:

— A kormány egyelőre nem mond le. Meg kell várni, míg Popovici hazajön. Aztán minden marad a régiben, míg a kamarát 15-én be nem zárják. Akkor a parlament tagjai szabadságra utaznak — megtörténik a tekintély-kormány kinevezése.

Ujabb öt perc múlva:

— Visszaokoz az egész... nincs semmi baj. A kormány marad a helyén. Kormánykrisis? Lehet. Majd később. Ha itt lesz Popovici és ha...

És így gyors egymásutánban egymást kergetik a hírek. Az egyik hírt maga egy aktív miniszter szájából hallottuk, aki a másik hírt hozta esküdözött, hogy az magától Mironescutól származik. Hogy forr, hogy forrong, hogy erjed és hogy zajong ilyenkor a kamara folyosója. És lehet hogy holnapra minden elcsitul...

Nem baj. Megint kaptunk egy kis izelítőt a kormánykrisis idegfeszítő óráiból...

Farkas Aladár.

A MEM BERETVAKREM ELOVÉ
BŐSÉGES HÁB-KIMÉLI A PENGÉT HIGIENIKUS — GAZDASÁGOS
INGYEN MINTABARAB KAPNÁK AZ ÖSSZES SZAKSZETEKBE
PROBALJA KI, HOGY MEGGYÖZŐDHESEN VÉLÉRKÉPVISELET: M. MARGULIUS BUCURESTI, SARDANI

Közgazdasági Lapok

MINDIG A KISEBBSÉGEK ADJÁK MEG AZ ÁRÁT

A politika fel akarja falni a kisebbségi gyógyszerészek vagyonát és egzisztenciáját

Hogyan jutott el a DEMED-UFA rt. a virágzásból a kényszeregyezésig?

Kolozsvár, március 7.

— De azután jött a politika...

Ez a nyitja annak a pársoros hírnak, amely közírást tett, hogy az erdélyi és bánáti gyógyszerészek közös beszerzési vállalatát, az UFA-DEMED rt. tegnapelőtti megkérte maga ellen a kényszeregyezséget és hitelezőinek 60 százalékos kvótát ajánlott fel. A vállalatról már decemberben nyugtalanító hírek kerültek forgalomba, akkor azonban még senki sem hitte, mint ahogy ma sem lehet elhinni, hogy ez a kimondottan altruista alapon létrejött vállalat megszűnhet, ahogyan sokszáz más cég nyomtalanul eltűnt a föld színéről a nagy gazdasági krízis forgatagában. Mert

nem szabad elbuknia ennek a vállalatnak, amely egymilliárd lej kisebbségi vagyont reprezentál, a bukása magával rántana közel ezer kisebbségi egzisztenciát.

Kezdjük talán az elején. Még a forradalom zavaros idejébe kell visszamennünk, amikor gyógyszereket nem lehetett behozni, az országban pedig gyógyszer nem volt és amit jó összeköttetésű protekciók permiszekkel behoztak, méregdrága volt. Később már be lehetett hozni külföldi gyógyszert, de az árak nem akartak leszállani. És ekkor, 1924-ben a bánáti orvosok, néhány gyógyszerész bevonásával, megalakították az UFA gyógyszerkereskedelmi részvénytársaságot 3 millió lej alaptőkével.

A vállalat célja az volt, hogy egyrészt a gyógyszereszeket gazdaságilag juttassa a droguistáktól és a gyógyszer-nagykereskedésektől, amivel a közönséget is tehermentesítette a közvetítőkereskedelem költségeivel felszaporított gyógyszerárak drágasága alól.

Másrészt pedig saját laboratóriumával garantálni tudja a gyógyszerek tisztaságát és minőségét, amit sok gyógyszerész a kellő berendezkedés nélkül nem tud megtenni. Különböző okok közrejátszásával az UFA rt. immobilá vált. Ekkor a bán-

sági gyógyszerészek átvették az egész vállalatot, az alaptőkéjét felemelték hatmillióra és Kertész Gyula, a tragikus véget ért gyógyszerész, valamint Roxin József vezetése alatt sikerült is a reorganizált vállalatot szépen kifejleszteni.

A temesvári kezdeményezés sikere arra a megoldásra vezette az erdélyi gyógyszerészeket, hogy ők is megcsinálják a saját gyógyszerbeszerzési vállalatukat. Ez itt annál könnyebben volt megvalósítható, mert az erdélyi gyógyszerészeknek hatalmas erkölcsi és anyagi erőt képviselő szervezeteik voltak.

A szervezkedés az egyesület vezetőségének égisze alatt indult meg és abban minden gyógyszerész részt vett. A kisebbségi gyógyszerészek 5200 lejt, a nagyobbak 10—26 ezer lejt ajándékoztak a beszerzési alapra és az így begyűlt 3,5 millió lejből szindikátusi alapon megtermelték a DEMED részvénytársaságot, amelynek elnöke Murgău János gyógyszerészeti vezérfelügyelő, vezérigazgatója pedig Lunu Romulus megyesi gyógyszerész lett. Az első két évben a DEMED nagyon szépen reuzált. Miután a gyógyszerészek közvetlenül szolgálták ki, ezzel

elérte, hogy a gyógyszerárakat a spekulatívoknál 10—15 százalékkal, a nyersgyógyszerárakat pedig 20—25 százalékkal leszorította.

Nagyszabású laboratóriumot rendezett be, amelynek készítményei lassanként elérték a legkiválóbb külföldi gyártmányok minőségét, amelyeknél olcsóbbak és frissebbek is voltak. Természetes, hogy az altruista gyógyszerészek szindikátusának vagyona bőven elegendő volt arra, hogy maguk a vevők voltak a vállalat tulajdonosai is egyuttal. Mégis

az első két esztendőben a DEMED évi 700 ezer lej tisztá nyereséget produkált, amelyet elszegényedett gyógyszerészek, gyógyszerészhallgatók, valamint a gyógyszerészek özvegyeinek és árváinak támogatására fordítottak.

A fuzionált vállalat egy francia csoport támogatásával belföldi gyárat fog létesíteni és ezen a révén megkapja az állami szállításokat is, ami ragyogó jövőt biztosít neki.

A egyesült részvénytársaság 20 millió lej névleges alaptőkével alakult meg, amelyből azonban csak tízmilliót fizettek be, azonkívüli apportként bevettek egy házat is egy millió 800 ezer lej értékben. A központot Temesvárra vitték le és Roxin József vezérigazgatása alá helyezték, aki természetesen nemzeti parasztpárti ekszponens.

Roxin József talpig becsületes ember, de egy vállalat kereskedelmi vezetéséről fogalma sincsen. A vállalat igazgatósága mellett működő intézőbizottságot is nem hozzáértés, hanem személyi szimpátiák alapján állították össze és ez a testület minden további nélkül megadta a hozzájárulását mindenhez, amit Roxin vezérigazgató előterjesztett.

Igy esett meg, hogy a növekedő konkurrencia mellett a túlnagy rezsivel dolgozó DEMED-UFA rt., amelynek ületi hálózatát még be is kellett előbb szervezni, nem bírta kis tőkéjével az iramot. Ezt annál is kevésbé tudta meg, mert a vállalatot túlméretezték. A kolozsvári, nagyvárad és marosvásárhelyi fiókok aránylag még rentábilisak lettek volna, de a központ mindent felémésztett. Arra, hogy mennyire hozzáértés nélkül vezették a vállalatot, nagyon jellemző, hogy egy év alatt mindössze 96 millió forintot tudott elérni.

Mindez azonban még nem volt elég. Jött az új egészségügyi törvény, amely a drága, tehát nagy befektetést igénylő és az egymást követő újdonságok miatt hamar elértéktelenedő gyógyszerkülönlegességek hasznát 20 százalékban makszimalta, azonkívül más tekintetben is megnyirbálta a gyógyszerészek jövedelmét.

Az egyre fokozódó gazdasági krízis miatt a gyógyszerészek folyton nagyobb hiteleket vettek kénytelenek igénybe venni és a hitelek engedélyezésében nem a kereskedői előrelátás érvényesült, hanem inkább a kollégialitás.

A kihitelezett árukért járó pénz nem akart befolyjni, a forgalom hihetetlen arányban visszaesett, holott a rezsiköltség azonos maradt. A vállalat helyzete napról-napra rosszabb lett, amit még az is súlyosbított, hogy Roxin vezérigazgató, ahelyett, hogy a nagy külföldi gyáraknál

csinált volna hiteleket, a bankokból vett fel pénzt és azzal fizetett, úgy, hogy a végén a vállalat immobilá lett.

December közepén ez már nyilvánvaló volt és erre megindult a mentési akció. Megkezdődtek a tárgyalások a külföldi nagy gyógyszercégek romániai képviselőivel, a Spedroglal, amely dr. Sontagh igazgatót delegálta az UFA-DEMED ügyeinek vezetésére. Lassanként azonban a vállalat tulajdonosai és részvényesei

rájöttek arra, hogy dr. Sontagh csakis a hitelezők érdekeit tartja szem előtt és nem törődik azzal, ha a gyógyszerészek tönkremennek, esetleg a vállalat bukásával.

Utóbb, amikor kiderült, nagy meglepetést keltett, hogy dr. Sontagh a többi hitelező rovására mintegy 15 ezer svájci frank értékű árut és nagyobb összegű készpénzt juttatott az általa képviselt I. G. Farbenindustriennek, továbbá a bázei Hoffmann-Laroche és más hitelező cégeknek, amihez természetesen nem volt joga. Nehogy azután a DEMED-UFA egész vagyona lassanként eltűnjön és a többi hitelezőnek, valamint az érdekelteknek semmi se maradjon, a vállalat igazgatósága nem látott más megoldást és március negyedikén megkérte a vállalat ellen a kényszeregyezséget.

A vagyoni státus, valamint a folyamatban levő tárgyalások remélni engedik, hogy az erdélyi gyógyszerészek vagyona nem fog ramenni erre a mesterségesen előidézett válságra.

A legszigorúbb becslés szerint is a vállalat 5 millió aktív vagyon felett rendelkezik, annak ellenére, hogy az alaptőke nagyrésze elveszett és a mérlegben egymillió 800 ezer lej veszteség mutatkozik. Az igazgatóság több olyan megoldási ajánlatot is kapott, amely lehetővé teszi a vállalat reorganizációját, hacsak időközben az érdekeltek bankok, amelyek a legtürelmetlenebb hitelezőknek bizonyultak a tárgyalások folyamán, meg nem akadályozzák a szanálási akciót.

Az ügy részletei egyébként bővelkednek a különböző szennázatokban, úgy, hogy alkalmilag ezekre még vissza fogunk térni.

Bányai Ernő.

Ki kergette csődbe a Nagyszalontai Népbankot

Nagy baj az, ha egy társadalmi előkelőség haragszik a vezérigazgató családjára

Nagyvárad, december 7.

A nagyváradai törvényszék a Nagyszalontai Népbank ellen elrendelte a csődöt és dr. Anghelescu Dimitriut nevezte ki csődtömeggondnoknak.

Annyi bizonyos, hogy a közvélemény még ma sincsen alaposan informálva, hogy

miért kellett a csődig vinni a Nagyszalontai Népbank fizetéseképtelenségét, a mikor a mérleg szerint a bank 9 millió 37 ezer 900 lej aktívával rendelkezett a 10 millió 457 ezer 653 lej passzívával szemben.

A deficit tehát alig tesz ki másfélmilliót és ha a Nagyszalontai Népbank ügyében eljárók valóban a bank összes hitelezői érdekeit védik, semmi szükség a csődre nem lett volna, miután követelésének nagyjából hányada biztosítottnak látszott.

A kényszeregyezséget a Nagyszalontai Népbank tavaly júniusában adta be és 70 százalékos ajánlattal fel. Ezt a bíróság elutasította. Másodszor már 75 százalékos rátát kínált a fizetési zavarok közzé jutott bank, tehát

tőkéje háromnegyed részét mindenki megmenthette volna.

Igy kicsiny csoportnak azonban más volt az érdeke és különösen nagy személyi ominóritás vezette az egyik szalontai társadalmi előkelőséget a bank vezérigazgatóval, illetve családjával

szemben. Ez az igazgatóság tulságosan nem védhető, mert hogy mulasztások történtek, az kétségtelen, annyi azonban bizonyos, hogy

egymillió kétszáz ezer lejt már trezauráltak is a bank pénztárában a tulkai és szalontai betétesek kifizetésére.

Ha ezt a tervet az előző megállapodás szerint sikerül lebonyolítani mindenestre jobban járnak a betétesek és a Népbank hitelezői. Március 5-én azonban, amikor újabb csődtömegtárgyalás volt kitűzve hét tulkai gazdálkodó nevében, akiknek együttesen 100.000 lej követelésük volt, dr. Pop Ceriolán ügyvéd megkérte a csődöt.

Dr. Chis Jenő ügyvéd, a Népbank volt igazgatósága nevében jegyzőkönyvbe vetete, hogy

egyesek önző magánérdekekből félrevezették a jóhiszemű falusiakat és elhitették velük, hogy csőd esetén követelésük 100 százalékalát megkaphatják.

A Nagyszalontai Népbank igazgatósága, miután látta, hogy egyesek aknamunkája ellen védekezni nem tud, nem ellenzte tovább a csőd elrendelését.

A csődeljárás természetesen fel fogja emészteni a teljes vagyont, senki sem fog kapni semmit. Ha csak az utolsó pillanatban még nem sikerül visszaszívni a csődöt.

Kolozsvári mentők készpénz sorsjátéka.

Nyeremények garantálva és fizetve a Banca Albina által.

Soha többé, ilyen alkalom, hogy csekély 100 leért gazdag ember lehessen, mert március 15-én 100.000. — lejt, március 25-én 200.000. — lejt és

ápr. 1-én egy millió lejt nyerhet

a cluji Mentő sorsjegy húzásán — Siessen a vásárlással, amíg nem késő

sorsjegy kapható Dohány, hírlap á. udákban, borbélyoknál és uccai árusoknál, valamint 117. — lejt beiktatása ellenében a Sorsjegyiroda Cluj. Str. Memorandului No. 16 főbizomános. Brassóban Derzi Géza ny. igazgató, Str. De Mijloc 163. Bukarestben Si. hönberger Jenő. Bl. Maria 96. — Nyereményjegyzék hírlapilag közölve

Páratlan olcsóság magyar könyvekben!

(Világhírű könyvek olcsó propaganda kiadása.)

Szabó Dezső: Az elsodort falu (3 kötet)	L. 130	Maurice Paleologue: A cár országa a nagy háborúban (3 kötet)	L. 130
Makkai Sándor: Ordószekér (2 k.)	85	Stefan Zweig: Amok (2 kötet)	85
Móra Ferenc: Ének a buzamezőkről (2 kötet)	100	Thomas Mann: A Buddenbrook-ház (3 kötet)	130
Markovics Rodion: Szibériai garnizon (2 kötet)	85	Thomas Mann: A varázshegy (4 kötet)	210

Legalább két mű megrendelése esetén portómentes szállítás!

Brassói Lapok Könyvosztálya

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 0, vastag betűből 12 lej Vasárnap 7:50 illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére szavanként 1 lej 50 szeri megjelenésnél 1 lej.

Vételezés

A Belváros közelében egészséges kis családi házát veszek. Leveleket „Napos” jellegre a brassói kiadóba. 11883

Megvételre keresek egy keveset használt 1930-as típusú Ford, vagy egy négyhengeres Sevrolet kamiontet 1 és fél—2 tonnásig. Brassó, Lópiac 4. Lőkörzet. 11974

Eladó előnyös feltételek mellett egy hathengeres 1929 típusú Chevrolet személyautó Perce Ferencnél, Tg-Săucescu, D. Cantemier 24. 11972

Családi ház a Belváros közelében megvételre kerestetik. Közvetítők kizárva. Ajánlatokat „400” jellegre a brassói kiadóhivatalba. 11971

Fekete tölgyfa ebédli majdnem új, eladó. Vasut-ucca 17. Brassó. 11994

Allást nyer

Kaucióképes vendéglős keresetű, kisebb vendéglőbe. Cim 11921 sz. alatt a brassói kiadóhivatalban.

Mindenes leányt cselédkönyvvél, felvezetek „Schneider-Snyder” órnagy, Brassó, Noa. 11973

Képviseletet, megbízottakat keresünk Erdély minden városában és községében. Garancia nem szükséges. Ig. Hertz könyvkiadóhivatala Bukarest. 11963

Erdélyi Curier kiadóhivatala és kölcsönkönyvtára, Brassó, szerényebb tisztviselőt (nőt) keres incassó- és akvizíció céljára. 11975

Szakácsnő és szobalány jó bizonyítványokkal március 15-re kerestetik. Cim 11924 sz. alatt a brassói kiadóban. 11969

Lakás

2 szoba konyha, előszoba, április 1-re kiadó. Brassó Fekete-u. 8. 11926

Kiadó 3 szoba, konyha, fürdőszoba, szép uccai lakás, olcsón, áprilistól a Hosszu-uccában. Érdeklődni Szávanál, Brassó, Kolostor-ucca. 11925

Négyszobás modern lakás kerttel és terasszal, kiadó. Bövebbet Haas Józsefnél, Brassó, Kapu-ucca 12. 11872

SZOVÁTA-fürdőn porsora be rendezett 10 szobás villa teljes felszereléssel bérebeadó. — Steinfeldné, Ludosul de Mures. 11942

Üzlethelyiség irodának is alkalmas, központban kiadó. Brassó, Sütő-ucca 4. 11940

Olcsón kiadó 3 szép szoba, konyha. Elismerten egészséges, állandóan napos. Brassó, Kereszt-ucca 1 b. emeleten. 11973

Mészárosnak, cipésznek, vagy szabónak megfelelő üzlethelyiség lakással együtt kiadó. Brassó, Kereszt-ucca 6. 11970

Keresek Brassóban egy szoba, konyhás lakást, mellékhelyiségekkel, lehetőleg fürdőszobával április 1-re, vagy 15-re, gyermektelen házaspárnak. Címeket kérem Mezei Mózes Brassó, Fekete-ucca (35) 31 sz. alá. 11976

Élelmiszerüzletnek, cukrászdának, vagy tejcsarnoknak alkalmas üzlethelyiség kiadó. Brassó, Tehénpiac 4. 11972

2 szoba, konyha, azonnal kiadó. Brassó, Deák-ucca 1. 11980

Allást keres

FIATAL ZONGORISTANÓ öt éves jazz- és szalonzenekari praxissal, csellózik, harmonizmozik, havi gitározik, állást keres. Szatmár, Papp Géza-ucca. 11588

Perfekt varrónő napi 100 lejért házakhoz ajánlkozik. Cim 11950 sz. alatt a brassói kiadóhivatalban.

Fiatallal elektro-mérnök jelenlétében, román, magyar, német nyelv tudással, gyakorlati a magasfeszültségű hálózatok építésében, jobb elhelyezkedés esetén állást változtatna. Szíves megkereséseket „Ambició-szorgalom” jellegre a brassói kiadóhivatalba kérek. 11981

Román-magyarul tudó ur-leány nevelőnőnek ajánlkozik. Megkereséseket „Komoly” jellegre a brassói kiadóba kérek. 11978

Vegyes

FUCHS FOGORVOS, Bukarest, husz évi praxissal Párisban, minden modern fogtechnikát végez București, Strada Berzei 35. 11166

Keresek 400.000 lejes kölcsönt biztos garancia (hipoteka) ellenében. Ajánlatok A. B. jellegre a brassói kiadóba kérek. 1196

Kitűnő ásványvíz forrásokhoz társat keresek 100 ezer lejjel. Cserényi István tanár, Szatmár, Tisztviselőtelep. 11980

A közlekedési utak rendje

műhatatlan szükségessége a nagyvárosok organizmusának. Az emberi szervezet közlekedési útjai a gyomor és a belek, amelyek kifogástalan működésén alapszik jólétünk. UNDERBERG több mint 80 év óta vállal be az egész világon mint leghatásosabb háziszorító étvágytalanság, gyomorbántalmak és emésztési zavarok esetén.

Underberg

egy háznál se hiányozzék

Eladó ócsón egy bérház

Brassóban, Vár-ucca 10. sz. alatt.

Eladó 1200 m² területű ingatlan

1200 m² területű épületekkel 16 lakással, Brassó, Honvéd-ú. 16 sz. alatt.

Egy 3 keretes gőzfűrészes komplett berendezés 1 bérbeadó vagy részben is eladó.

Eladó 40 parcella 3-4-5-600 m² nagyságúak 20 mtr utcai fronttal, Brassóba, Kut-ucca és Honvéd-ucca átmeneténél. 1195

Ingatlanok és parcellák részletei és mellette is kaphatók.

Egyes tételek külön-külön is eladók. Tudakozódni Brassó, Vasut-ú. 70. sz. a.

Kiadó

A város közepén 2 szoba 1 konyha BRASSÓ KÓRHÁZ-UTCA 24 (most 22) utca tele földszint irodának stb nek is alkalmas.

Ér ekezni: Dr. Tontsch ügyv. Lencsér 1-33 (mos: 26). Tel. 227. 11962

A „Fehérlo” étteremben

esténként Mellák Józsi hírneves temesvári cigányprimás zenekara muzsikál. Ellismerő konyha — Kitűnő botkáci bor Járany mell roston. KLÖSZ CHRISTIAN, tulajdonos

B. L. Kocsis Béla

Feletősszerkesztő

BRASSÓ LAPOK nyomdavezetője

LŐFIZETÉSI ÁR: Havonta 10), negyedévre 30), telve 60), évente 120) lej. Magyarországra negyedévre 14, telve 28, évente 56 forint. A többi külföldi újságíró negyedévre 12) telve 24, évente 48 lej.

MEGBÍZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (H. Mihály Pál) — Jász: Str. 3 Baraupa 1 (Oszkár Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2 (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófermezei részére Kolozsvár: Str. Duba aritor 7 (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Szegedy-ú. 6 (Szabó Jenő) — Nagyszeben: Str. Turului 13 (Szelecsényi László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jica 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Papp Géza-ucca 15 (Kertész László). Szatmár- és Marosvásárhely részére — Szilágysármány: (Heller Ernő) — Temesvár: Berényi Lajos Gátsor 22 a — Torda: Str. Re ele Ferdinand 25 (Denes István)

Megbízások tevételeire és fizetéseik átvételére tenni helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljósítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádás Jenő

Alólirottak szívünk leírhatatlan mély fájdalomával tudatjuk, hogy felejtethetetlen jó édesapánk

Mátyás András

életének 61-ik évében rövid súlyos szenvedés után 1. hó 6-án megvált élni.

Felejtethetetlen drága halottunkat 1. hó 8-án vasárnap d. u. 4 órakor fogjuk a bolygói róm. kath. temető halottas házából az ottani családi sírboltba örök nyugalomra helyezni.

Szeretett édesapánkat Isten veled, pihenj csendesen

Brassó 1931 március 6.

Mátyás Anna és Róza gyermekei

EUROPA kávéház étterem

Brassó, Kolostor-ú 7

Kitűnő és olcsó konyha Ebéd és vacsora legkedvezőbb feltételek mellett abonensek részére.

Magyar csapatolt sör.

Elsőrangú fajtaborok.

Minden este tánc!

Fordson Trakior

keveset használt kifogástalan állapotban

olcsón eladó.

Megtekinthető a Seewaldt-tele malomban, Brassó, Str. Mihai Viteazul 1 (Gyár-ú 11)

Utazót

a bőr- és cipőszakmából, aki a Regátban jól be van vezetve, keresünk azonnali belépésre. Ajánlatok: „Jövő” jellegre a brassói kiadóba intézendők 1960

Bukaresti jelentékeny bizományi cég

amely évek óta fennáll, jó szervezettel rendelkezik, kitűnően be van vezetve, saját raktárai vannak.

jövedelmező képviseletet, esetleg raktárt keres belföldi szállítóképes iparvállalatok részéről

A cég vállalná a delkredet is és miután még jelentékeny folyósiható készpénztételekkel is rendelkezik, esetleg előlegei is nyújtana a szállításokra.

Elsőrendű referenciák és bankgarancia rendelkezésre áll.

Ajánlatok „Grosszügig W. 1364” jellegre Rudolf Mosse S. A. Bukarest Calea Victoriei 31., címre kéreinek